

Socialförsäkringsutskottets betänkande

1978/79:25

med anledning av propositionen 1978/79:202 om avgiftsuttaget till försäkringen för tilläggspension och arbetsskadeförsäkringen under åren 1980–1984, m. m., såvitt propositionen hänvisats till utskottet, jämte motioner

Propositionen

I propositionen 1978/79:202 (socialdepartementet) har regeringen föreslagit riksdagen att antaga de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om procentsatser för uttag av avgift under åren 1980–1984 till försäkringen för tilläggspension,

2. lag om procentsats för uttag av avgift under åren 1980–1984 till arbetsskadeförsäkringen,

3. lag om ändring i lagen (1976:381) om barnomsorg,

4. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,

5. lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

6. lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.,

7. lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,

8. lag om ändring i lagen (1970:742) om lönegarantiavgift,

9. lag om ändring i lagen (1971:282) om arbetarskyddsavgift,

10. lag om ändring i lagen (1960:77) om byggnadsforskningsavgift,

11. lag om ändring i lagen (1973:372) om arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet,

12. lag om ändring i lagen (1975:335) om arbetsgivaravgift till arbetsmarknadsutbildningen,

13. lag om ändring i lagen (1975:358) om vuxenutbildningsavgift,

14. lag om ändring i lagen (1961:300) om avgift till sjöfolks pensionering,

15. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),

16. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272).

Lagförslagen under punkterna 1–2 och 4–14 har hänvisats till socialförsäkringsutskottet. Övriga lagförslag har hänvisats till socialutskottet.

I propositionen föreslås i de delar den hänvisats till socialförsäkringsutskottet att avgiften till försäkringen för tilläggspension (ATP) under åren 1980–1984 höjs årligen med 0,25 % av det avgiftsgrundande löneunderlaget. Därmed kommer ATP-avgift för nämnda år att tas ut med resp. 12,00, 12,25, 12,50, 12,75 och 13,00 %.

Avgiften till arbetsskadeförsäkringen föreslås höjd från nuvarande 0,25 %

av lönesumman till 0,60 % för femårsperioden 1980–1984.

I propositionen föreslås att konstnärer och andra som uppbär vissa statliga beskattade bidrag skall kunna tillgodoräkna sig bidragen som pensionsgrundande inkomst inom den allmänna försäkringen. Den som betalar ut bidragen föreslås bli skyldig att betala de avgifter till bl. a. socialförsäkringarna som belöper på bidragen.

Dagpenning som utgår till frivilliga inom försvaret föreslås bli pensionsgrundande.

Vidare föreslås att underlaget för arbetsgivarnas avgifter till socialförsäkringarna och närallgande ändamål utsträcks till att omfatta även naturaförmån i form av fri bil. Samtidigt föreslås värdet av bilförmånen bli beaktat vid beräkning av sjukpenninggrundande och pensionsgrundande inkomst inom den allmänna försäkringen.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1980.

De lagförslag som hänvisats till socialförsäkringsutskottet är följande.

1 Förslag till

Lag om procentsatser för uttag av avgift under åren 1980–1984 till försäkringen för tilläggspension

Häri genom föreskrivs, att den i 19 kap. 5 § lagen (1962:381) om allmän försäkring nämnda procentsatsen för uttag av avgift till försäkringen för tilläggspension skall utgöra 12,00 % för år 1980, 12,25 % för år 1981, 12,50 % för år 1982, 12,75 % för år 1983 och 13,00 % för år 1984.

2 Förslag till

Lag om procentsats för uttag av avgift under åren 1980–1984 till arbetsskadeförsäkringen

Häri genom föreskrivs, att den i 7 kap. 3 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring nämnda procentsatsen för uttag av försäkringsavgift skall utgöra 0,60 % för åren 1980–1984 och att 1/30 av försäkringsavgifterna skall anses svara mot förvaltningskostnader.

4 Förslag till Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 §, 11 kap. 2 § och 19 kap. 1, 4 och 7 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §

Sjukpenninggrundande inkomst är den inkomst i penningar eller naturaförmåner i form av kost *eller* bostad, som försäkrad kan antagas för år räknat komma att tills vidare åtnjuta av eget arbete, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning) eller på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete). Sjukpenninggrundande inkomst fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skola därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor. För tid då undantagande från försäkringen för tilläggs pension enligt 11 kap. 7 § gäller för den försäkrade skall inkomst av annat förvärvsarbete icke beaktas.

Sjukpenninggrundande inkomst är den inkomst i penningar eller naturaförmåner i form av kost, bostad *eller bil*, som försäkrad kan antagas för år räknat komma att tills vidare åtnjuta av eget arbete, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning) eller på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete). Sjukpenninggrundande inkomst fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skola därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor. För tid då undantagande från försäkringen för tilläggs pension enligt 11 kap. 7 § gäller för den försäkrade skall inkomst av annat förvärvsarbete icke beaktas.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från inkomst av anställning och annat förvärvsarbete i den mån summan därav överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Belopp, från vilket sålunda skall bortses, avräknas i första hand på inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning i penningar eller naturaförmåner som i första stycket sagts för arbete som någon utför för annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst skall, om ersättningen under ett år uppgått till minst femhundra kronor, anses såsom inkomst av anställning. Är ersättningen att hänföra till inkomst av rörelse som bedrivits av den som utfört arbetet eller av jordbruksfastighet som denne brukat skall vad nu sagts gälla endast såvida denne och den som utgivit ersättningen äro ense därom. I de fall som nu nämnts skall den som utfört arbetet anses såsom arbetstagare och den som

² Senaste lydelse 1979:127.

Nuvarande lydelse

utgivit ersättningen såsom arbetsgivare.

Beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall, där förhållandena ej eljest äro kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar, som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som må kunna framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning må ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Utgöres inkomst helt eller delvis av naturaförmåner, skola dessa uppskattas efter de regler, som tillämpas vid beräkning av preliminär skatt.

Föreslagen lydelse

Beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall, där förhållandena ej eljest äro kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar, som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som må kunna framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning må ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Utgöres inkomst helt eller delvis av naturaförmåner *i form av kost och bostad*, skola dessa uppskattas efter de regler, som tillämpas vid beräkning av preliminär skatt. *Värdet av naturaförmån i form av bil skall uppskattas enligt de grunder som gälla för värdering av förmånen vid debitering och uppbörd av arbetsgivaravgift till sjukförsäkringen.*

11 kap.

2 §²

Med inkomst av anställning avses den lön i penningar eller naturaförmåner i form av kost *eller* bostad, som försäkrad åtnjuter såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Till sådan inkomst hänföres dock icke från en och samme arbetsgivare åtnjuten lön som under ett år ej uppgått till femhundra kronor. Såsom inkomst av anställning anses även

a) sjukpenning enligt denna lag eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället

Med inkomst av anställning avses den lön i penningar eller naturaförmåner i form av kost, bostad *eller bil*, som försäkrad åtnjuter såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Till sådan inkomst hänföres dock icke från en och samme arbetsgivare åtnjuten lön som under ett år ej uppgått till femhundra kronor. Såsom inkomst av anställning anses även

² Senaste lydelse 1979:127.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

för försäkrads inkomst såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst,

b) föräldrapenning,

c) vårdbidrag enligt 9 kap. 4 §,

d) dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa,

e) kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd,

f) utbildningsbidrag under arbetsmarknadsutbildning i form av dagpenning och stimulansbidrag,

g) timstudiestöd, inkomstbidrag och vuxenstudiebidrag enligt studiestöds-lagen (1973:349),

h) delpension enligt lagen (1975:380) om delpensionsförsäkring.

i) dagpenning till värnpliktiga, va-penfria tjänstepliktiga och elever i bistånds- och katastrofutbildning under repetitionsutbildning, läkare under försvarsmedicinsk tjänstgöring samt civilförsvarspliktiga,

i) dagpenning till värnpliktiga, va-penfria tjänstepliktiga och elever i bistånds- och katastrofutbildning under repetitionsutbildning, *frivilliga som genomgå utbildning under krigs-förbandsövning eller särskild övning inom värnpliktsutbildningen*, läkare under försvarsmedicinsk tjänstgöring samt civilförsvarspliktiga,

j) utbildningsbidrag för doktorandér,

k) timersättning vid grundläggande utbildning för vuxna,

l) livränta enligt 4 kap. lagen om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande livränta som bestämmes med tillämpning av sagda lag,

m) från Sveriges författarfond och konstnärsnämnden utgående bidrag som ej är att hänföra till inkomst av annat förvärsarbete enligt 3 §, i den mån regeringen så förordnar.

I fråga om ersättning i penningar eller naturaförmåner som i första stycket sägs för arbete som någon utfört för annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst skall vad i 3 kap. 2 § andra stycket sägs äga motsvarande tillämpning.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall hänsyn tagas till lön eller annan ersättning, som försäkrad åtnjutit från arbetsgivare, vilken är bosatt utom riket eller är utländsk juridisk person, endast i fall då den försäkrade sysselsatts här i riket eller tjänstgjort som sjöman ombord på svenskt handelsfartyg. Vad i detta stycke sägs skall icke gälla beträffande lön till svensk medborgare, såframt svenska staten eller, där lönen härrör från utländsk juridisk person, svensk juridisk person, som äger ett bestämmande inflytande över den utländska juridiska personen, enligt av riks-försäkrings-verket godtagen förbindelse har att svara för avgift till försäkringen för tilläggspension enligt 19 kap. 1 §.

Nuvarande lydelse

Hänsyn skall ej heller tagas till lön eller annan ersättning från främmande makts härvarande beskickning eller lönade konsulat eller från arbetsgivare, vilken tillhör beskickning eller konsulat som nu sagts och icke är svensk medborgare. Vad i detta stycke sägs skall icke gälla beträffande lön till svensk medborgare eller den som utan att vara svensk medborgare är bosatt i riket, såframt utländsk beskickning här i riket enligt av riks försäkringsverket godtagen förbindelse har att svara för avgift till försäkringen för tilläggspension enligt 19 kap. 1 §.

Den som åtagit sig förbindelse enligt tredje eller fjärde stycket skall anses såsom arbetsgivare.

Föreslagen lydelse

19 kap.

1 §

Arbetsgivare skall enligt vad nedan sägs för varje år erlægga socialförsäkringsavgift till sjukförsäkringen, folkpensioneringen och försäkringen för tilläggspension.

Avgift till sjukförsäkringen och till folkpensioneringen utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, annan ersättning för utfört arbete.

Avgift till försäkringen för tilläggspension utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 11 kap. 2 § andra stycket är för handen, annan ersättning för utfört arbete, sedan från nämnda summa dragits ett belopp motsvarande det vid årets ingång gällande basbeloppet multiplicerat med det beräknade genomsnittliga antalet arbetstagare hos arbetsgivaren under året. Härvid skall arbetstagare, som under hela året varit anställd med full arbetstid, räknas

Avgift till sjukförsäkringen och till folkpensioneringen utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, annan ersättning för utfört arbete.

Avgift till försäkringen för tilläggspension utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 11 kap. 2 § andra stycket är för handen, annan ersättning för utfört arbete, sedan från nämnda summa dragits ett belopp motsvarande det vid årets ingång gällande basbeloppet multiplicerat med det beräknade genomsnittliga antalet arbetstagare hos arbetsgivaren under året. Härvid skall arbetstagare, som under hela året varit anställd med full arbetstid,

Nuvarande lydelse

såsom en arbetstagare och arbetstagarare, som under året varit anställd i mindre omfattning, medräknas i motsvarande mån. Det antal arbetstimmar per år som i allmänhet skall anses motsvara full arbetstid fastställs av regeringen efter förslag av riksförsäkringsverket. Genomsnittliga antalet arbetstagare beräknas med en decimal. Om särskilda skäl föranleda därtill, må avgift beräknas på sätt som avviker från vad nu stadgats men som giver i huvudsak samma resultat.

Vid beräkning av avgift enligt denna paragraf skall hänsyn icke tagas till arbetstagarare, vars lön under året ej uppgått till femhundra kronor. Vad gäller sjukförsäkringen och folkpensioneringen skall vidare bortses från arbetstagarare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen om yrkesskadeförsäkring, eller, där fråga är om arbete som utförts för annans räkning utan att anställning förelegat, från arbetstagarare som varit bosatt utomlands och utfört arbetet utom riket. Såvitt angår försäkringen för tilläggs-pension skall hänsyn icke tagas till arbetstagarares lön eller ersättning i vad den för år räknat överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Såvitt angår försäkringen för tilläggs-pension skall vidare bortses från arbetstagarare, som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder, så ock från arbetstagarare i fall då lön eller annan ersättning till honom antingen enligt 11 kap. 2 § tredje eller fjärde stycket icke räknas såsom inkomst av anställning eller, om arbetstagararen icke är svensk med-

Föreslagen lydelse

räknas såsom en arbetstagare och arbetstagarare, som under året varit anställd i mindre omfattning, medräknas i motsvarande mån. Det antal arbetstimmar per år som i allmänhet skall anses motsvara full arbetstid fastställs av regeringen efter förslag av riksförsäkringsverket. Genomsnittliga antalet arbetstagare beräknas med en decimal. Om särskilda skäl föranleda därtill, må avgift beräknas på sätt som avviker från vad nu stadgats men som giver i huvudsak samma resultat.

Vid beräkning av avgift enligt denna paragraf skall hänsyn icke tagas till arbetstagarare, vars lön under året ej uppgått till femhundra kronor. Vad gäller sjukförsäkringen och folkpensioneringen skall vidare bortses från arbetstagarare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, eller, där fråga är om arbete som utförts för annans räkning utan att anställning förelegat, från arbetstagarare som varit bosatt utomlands och utfört arbetet utom riket. Såvitt angår försäkringen för tilläggs-pension skall hänsyn icke tagas till arbetstagarares lön eller ersättning i vad den för år räknat överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Såvitt angår försäkringen för tilläggs-pension skall vidare bortses från arbetstagarare, som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder, så ock från arbetstagarare i fall då lön eller annan ersättning till honom antingen enligt 11 kap. 2 § tredje eller fjärde stycket icke räknas såsom inkomst av anställning eller, om arbetstaga-

Nuvarande lydelse

borgare och ej heller är bosatt härstädes, avser arbete utom riket.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt 3 kap. 16 § eller 4 kap. 12 §. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen eller för ersättning för vilken bevillningsavgift erlagts enligt lagen (1908:128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Föreslagen lydelse

ren icke är svensk medborgare och ej heller är bosatt härstädes, avser arbete utom riket.

Bidrag som avses i 11 kap. 2 § första stycket m) skall vid beräkning av avgift enligt denna paragraf anses som lön. Den som utgivit bidraget skall anses som arbetsgivare. Vid beräkning av avgift till försäkringen för tilläggs-pension skall den som uppburit bidraget anses som arbetstagare, som under hela året varit anställd med full arbetstid.

4 §³

Avgift till sjukförsäkringen enligt 1 § eller sjukförsäkringsavgift enligt 2 § skall utgå med tio och sex tiondels procent av det belopp, varå avgiften skall beräknas. För försäkrad som på grund av undantagande enligt 11 kap. 7 § ej omfattas av sjukpenningförsäkringen eller för vilken försäkringen enligt 3 kap. 11 § gäller med karenstid, beräknas dock avgift enligt 2 § efter den lägre procentsats som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, myndighet fastställer med hänsyn till den inverkan undantagandet eller karenstiden bedömes få på försäkringens utgifter. Influtna avgifter fördelas mellan de allmänna försäk-

Avgift till sjukförsäkringen enligt 1 § eller sjukförsäkringsavgift enligt 2 § skall utgå med tio och sex tiondels procent av det belopp, varå avgiften skall beräknas. För försäkrad som på grund av undantagande enligt 11 kap. 7 § ej omfattas av sjukpenningförsäkringen eller för vilken försäkringen enligt 3 kap. 11 § gäller med karenstid, beräknas dock avgift enligt 2 § efter den lägre procentsats som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, myndighet fastställer med hänsyn till den inverkan undantagandet eller karenstiden bedömes få på försäkringens utgifter. Influtna avgifter fördelas mellan de allmänna försäk-

³ Senaste lydelse 1978:216.

Nuvarande lydelse

ringskassorna till täckande av deras utgifter under året för sjukförsäkringsförmåner, inberäknat de *utgifter för läkemedel och kostnader* enligt lagen (1974:525) om ersättning för viss födelsekontrollerande verksamhet m. m., som åvila kassorna, samt för förvaltning, till den del utgifterna icke täckas av statsbidrag enligt 7 §. Influtna avgifter skola även täcka de kostnader som under året uppkommit för centrala studiestödsnämnden i anledning av att återbetalningspliktiga studiemedel, som belöpa på studerandes sjukperiod, enligt studiestödslagen (1973:349) icke skola återbetalas, till den del kostnaderna icke skola täckas med statliga medel enligt 7 § andra stycket. För reglering av över- och underskott skall finnas en fond, benämnd *allmänna sjukförsäkringsfonden*. Regeringen fastställer grunderna för överförandet av medel till och från fonden.

Föreslagen lydelse

ringskassorna till täckande av deras utgifter under året för sjukförsäkringsförmåner, inberäknat de kostnader enligt lagen (1974:525) om ersättning för viss födelsekontrollerande verksamhet m. m., som åvila kassorna, samt för förvaltning, till den del utgifterna icke täckas av statsbidrag enligt 7 §. Influtna avgifter skola även täcka de kostnader som under året uppkommit för *den allmänna försäkringen för förmåner enligt lagen (1954:519) om kostnadsfria och prisnedsatta läkemedel m. m., samt för centrala studiestödsnämnden* i anledning av att återbetalningspliktiga studiemedel, som belöpa på studerandes sjukperiod, enligt studiestödslagen (1973:349) icke skola återbetalas, till den del kostnaderna icke skola täckas med statliga medel enligt 7 § andra stycket. För reglering av över- och underskott skall finnas en fond, benämnd *allmänna sjukförsäkringsfonden*. Regeringen fastställer grunderna för överförandet av medel till och från fonden.

7 §

Statsbidrag utgår för varje år med femton procent av allmän försäkringskassas utgifter för sjukförsäkringsförmåner, inberäknat de *utgifter för läkemedel och kostnader* enligt lagen (1974:525) om ersättning för viss födelsekontrollerande verksamhet m. m., som åvila kassan, samt för förvaltning.

Statliga medel utgår vidare för varje år med femton procent av de kostnader som under året uppkommit för centrala studiestödsnämnden

Statsbidrag utgår för varje år med femton procent av allmän försäkringskassas utgifter för sjukförsäkringsförmåner, inberäknat de kostnader enligt lagen (1974:525) om ersättning för viss födelsekontrollerande verksamhet m. m., som åvila kassan, samt för förvaltning.

Statliga medel utgår vidare för varje år med femton procent av de kostnader som under året uppkommit för *den allmänna försäkringen för*

Nuvarande lydelse

i anledning av att återbetalningspliktiga studiemedel, som belöpa på studerandes sjukperiod, enligt studiestödslagen (1973:349) icke skola återbetalas.

Föreslagen lydelse

förmåner enligt lagen (1954:519) om kostnadsfria och prisnedsatta läkemedel m. m., samt för centrala studiestödsnämnden i anledning av att återbetalningspliktiga studiemedel, som belöpa på studerandes sjukperiod, enligt studiestödslagen (1973:349) icke skola återbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

5 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring**

Härigenom föreskrivs att 3 och 4 §§ lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Inkomst av anställning, för vilken den försäkrade icke är skattskyldig här i riket, skall bestämmas med ledning av särskild uppgift från arbetsgivaren. Sådan uppgift skall senast den 31 januari året näst efter det år, som inkomsten avser, avlämnas till den myndighet, som enligt 1 § har att bestämma den försäkrades pensionsgrundande inkomst. I uppgiften skall angivas den försäkrades fullständiga namn, födelsetid och adress ävensom beloppet av den utbetalade lönen eller ersättningen och den tidrymd som denna avser. Vidare skall i uppgiften angivas,

Inkomst av anställning, för vilken den försäkrade icke är skattskyldig här i riket, skall bestämmas med ledning av särskild uppgift från arbetsgivaren. Sådan uppgift skall senast den 31 januari året näst efter det år, som inkomsten avser, avlämnas till den myndighet, som enligt 1 § har att bestämma den försäkrades pensionsgrundande inkomst. I uppgiften skall angivas den försäkrades fullständiga namn, födelsetid och adress ävensom beloppet av den utbetalade lönen eller ersättningen och den tidrymd som denna avser. Vidare skall i uppgiften angivas,

¹ Lagen omtryckt 1976:1015. Senaste lydelse av lagens rubrik 1976:1015.

Nuvarande lydelse

huruvida den försäkrade åtnjutit naturaförmåner i form av kost *eller* bostad. Ett exemplar av uppgiften skall inom tid som nyss sagts av arbetsgivaren sändas till den försäkrade.

Om skyldighet för arbetsgivare att vid arbetsgivaruppgift enligt lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m. foga uppgift som avses i första stycket stadgas i nämnda lag.

Föreslagen lydelse

huruvida den försäkrade åtnjutit naturaförmåner i form av kost, bostad *eller bil*. Ett exemplar av uppgiften skall inom tid som nyss sagts av arbetsgivaren sändas till den försäkrade.

Med arbetsgivare förstås vid tillämpningen av denna lag även den som utgivit bidrag som avses i 11 kap. 2 § första stycket m) lagen (1962:381) om allmän försäkring.

4 §

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall, utöver vad som framgår av lagen om allmän försäkring, gälla följande.

Värdet av naturaförmån i form av kost *eller* bostad till arbetstagare, som avses i 1 § första stycket lagen om sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad riksförsäkringsverket föreskriver. Vad nyss sagts skall jämväl äga tillämpning beträffande förmån av kost *eller* bostad i fall som avses i 3 § första stycket.

Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad *eller bil* till arbetstagare, som avses i 1 § första stycket lagen om sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad *regeringen eller efter regeringens bemyndigande riksförsäkringsverket* föreskriver. *Värdet av bilförmån skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid debitering och upphörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.* Vad nyss sagts skall jämväl äga tillämpning beträffande förmån av kost, bostad *eller bil* i fall som avses i 3 § första stycket.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna minskade med erhållen kostnadsersättning överstiga ettusen kronor.

Riksförsäkringsverket äger meddela särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen om statlig inkomstskatt hänföres till intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av rörelse.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete skall från inkomst av rörelse avdragas underskott å rörelse under beskattningsåret. I fråga om

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

inkomst av jordbruksfastighet skall motsvarande gälla beträffande under-skott å sådan jordbruksfastighet som brukats av den försäkrade.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 och tillämpas första gången vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst för år 1980.

6 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.**

Häri genom föreskrivs, att 2 och 4 §§ lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §²

I denna lag förstås med

arbetsgivaravgift: summan av arbetsgivarens avgifter enligt 1 § första stycket;

avgiftsunderlag: belopp varå avgift, som avses i 1 § första stycket, skall beräknas för arbetsgivaren;

utgiftsår: det kalenderår för vilket avgiftsunderlag skall bestämmas;

slutlig avgift: arbetsgivaravgift som påföres vid den årliga avgiftsde- biteringen för nästföregående utgiftsår;

preliminär avgift: belopp som enligt debitering skall erläggas eller eljest erlägges i avräkning på slutlig avgift;

kvarstående avgift: avgiftsbelopp som återstår att erlægga sedan preliminär avgift avräknats från slutlig avgift;

tillkommande avgift: arbetsgivaravgift som skall erläggas enligt beslut om debitering fattat sedan den årliga avgiftsdebiteringen avslutats.

Såvitt gäller beräkning av avgiftsunderlag för avgift till sjukförsäkringen, folkpensioneringen, försäkringen för tilläggspension och arbetskadeförsäk- ringen samt för arbetarskyddsavgift och arbetsgivaravgift till arbetslöshets- försäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet skall med lön enligt denna lag förstås jämväl sådan ersättning, som enligt 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten och 11 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring anses såsom inkomst av anställning. Vad nu sagts äger dock icke tillämpning i fall där ersättningen utgått till utomlands bosatt person och avser arbete utom riket eller där bevillningsavgift erlagts enligt lagen

¹ Lagen omtryckt 1974:938. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:938.

² Lydelse enligt prop. 1978/79:86.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

(1908:128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

I fråga om inkomst från fämansföretag skola föreskrifterna i punkt 13 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370) äga motsvarande tillämpning vid beräkning av avgiftsunderlag.

Vad i 19 kap. 6 § lagen om allmän försäkring föreskrives om avgift som där avses äger motsvarande tillämpning på annan avgift som uppbäres enligt förevarande lag.

Med länsrätt förstås i denna lag även den mellankommunala skatterätten, om inte annat framgår av omständigheterna.

Vid tillämpning av denna lag skall sådant bidrag som avses i 11 kap. 2 § första stycket m) lagen om allmän försäkring anses som lön och den som utgivit bidraget som arbetsgivare.

4 §³

Vid bestämmande av avgiftsunderlag skall utöver vad som framgår av de i 1 § angivna författningarna gälla följande.

Värdet av naturaförmån i form av kost *eller* bostad skall uppskattas efter regler, som fastställas av riks-försäkringsverket. Vad angår *dylika förmåner* åt arbetstagare, som avses i 1 § första stycket lagen om sjömansskatt, skall dock värdet beräknas efter de grunder, enligt vilka motsvarande naturaförmåner till ombordanställt manskap som erlagt sjömansskatt värderas vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad *eller bil* skall uppskattas efter regler, som fastställas av *regeringen eller efter regeringens bemyndigande* av riks-försäkringsverket. *Värdet av bilförmån skall bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga faktiska kostnader för innehav av bilar i olika pris- och årsklasser vid en årlig körsträcka i privat bruk om 1 000 mil.* Vad angår naturaförmån i form av kost och bostad åt arbetstagare, som avses i 1 § första stycket lagen om sjömansskatt, skall dock värdet beräknas efter de grunder, enligt vilka motsvarande naturaförmåner till ombordanställt manskap som erlagt sjömansskatt värderas vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Avdrag för kostnader, som arbetstagare haft att av sin lön bestrida i anställningen, må göras i den mån riks-försäkringsverket så medger. Sådant

³ Senaste lydelse 1977:1042.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

medgivande må lämnas endast om kostnaderna beräknas uppgå till minst en tiondel av lönen samt må avse arbetstagare i viss verksamhet eller, efter framställning av arbetsgivare, viss eller vissa arbetstagare.

Ersättning för tjänstgöring i verkskydd enligt 47 § tredje stycket civilförsvarslagen (1960:74) skall i den mån ersättningen utgör eller motsvarar dagpenning icke beaktas vid bestämmande av avgiftsunderlag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

7 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring**

Häri genom föreskrivs att 7 kap. 2 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

7 kap.

2 §

Arbetsgivare erlägger avgift på summan av vad han under året har utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost *eller* bostad eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista meningen lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete. Vid beräkningen av avgiften tages ej hänsyn till arbetstagare vars lön under året har understigit 500 kronor.

Arbetsgivare erlägger avgift på summan av vad han under året har utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost, bostad *eller bil* eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista meningen lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete. Vid beräkningen av avgiften tages ej hänsyn till arbetstagare vars lön under året har understigit 500 kronor.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av barn till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning som arbetsgivare äger uppbära enligt 3 kap. 16 § lagen om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare har utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Försäkrad som under året har haft inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3

¹ Lagen omtryckt 1977:264.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

kap. 2 § lagen om allmän försäkring erlägger avgift enligt de grunder som anges för sjukförsäkringsavgift i 19 kap. 2 § samma lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

8 Förslag till**I lag om ändring i lagen (1970:742) om lönegarantiavgift**

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1970:742) om lönegarantiavgift skall ha nedan angivna lydelse

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §¹

Arbetsgivare erlägger årligen lönegarantiavgift med belopp som motsvarar två tiondels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost *eller* bostad.

Arbetsgivare erlägger årligen lönegarantiavgift med belopp som motsvarar två tiondels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost, bostad *eller bil*.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1978:872.

9 Förslag till Lag om ändring i lagen (1971:282) om arbetarskyddsavgift

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1971:282) om arbetarskyddsavgift skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Arbetsgivare erlägger årligen arbetarskyddsavgift med belopp som motsvarar en tiondels procent av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön i pengar eller naturaförmåner i form av kost *eller* bostad eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Arbetsgivare erlägger årligen arbetarskyddsavgift med belopp som motsvarar en tiondels procent av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön i pengar eller naturaförmåner i form av kost, bostad *eller bil* eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 1977:1040.

10 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1960:77) om byggnadsforskningsavgift

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1960:77) om byggnadsforskningsavgift¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Byggnadsforskningsavgift utgår för kalenderår med sju tiondels procent av den lön i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad, som arbetsgivare under året utgivit till arbetstagare, för vilken arbetsgivaren skall påföras avgift enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och vilken är att hänföra till näringsgrenen byggnadsindustri i näringsgrensindelningen för yrkesskadestatistik.

Vid beräkning av byggnadsforskningsavgift skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön hos arbetsgivaren under året ej uppgått till femhundra kronor, eller till den som erhållit ersättning som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Angående debitering och uppbörd av avgiften gäller vad därom särskilt är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

Föreslagen lydelse

2 §²

Byggnadsforskningsavgift utgår för kalenderår med sju tiondels procent av den lön i penningar eller naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil, som arbetsgivare under året utgivit till arbetstagare, för vilken arbetsgivaren skall påföras avgift enligt lagen (1976:380) om yrkesskadeförsäkring och vilken är att hänföra till näringsgrenen byggnadsindustri i näringsgrensindelningen för yrkesskadestatistik.

¹ Lagen omtryckt 1962:134. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:793.

² Senaste lydelse 1977:1041.

11 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1973:372) om arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1973:372) om arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Arbetsgivare erlägger årligen arbetsgivaravgift med belopp som motsvarar fyra tiondels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller i naturaförmåner i form av kost *eller* bostad eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, om ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring är för handen.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Arbetsgivare erlägger årligen arbetsgivaravgift med belopp som motsvarar fyra tiondels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller i naturaförmåner i form av kost, bostad *eller bil* eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, om ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring är för handen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1976:81.

12 Förslag till Lag om ändring i lagen (1975:335) om arbetsgivaravgift till arbetsmarknadsutbildningen

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1975:335) om arbetsgivaravgift till arbetsmarknadsutbildningen skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Arbetsgivare erlägger årligen arbetsgivaravgift med belopp som motsvarar fyra tiondels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost *eller* bostad eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, om ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring är för handen.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Arbetsgivare erlägger årligen arbetsgivaravgift med belopp som motsvarar fyra tiondels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost, bostad *eller bil* eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, om ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring är för handen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1976:82.

13 Förslag till Lag om ändring i lagen (1975:358) om vuxenutbildningsavgift

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1975:358) om vuxenutbildningsavgift skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Arbetsgivare erlägger årligen vuxenutbildningsavgift med belopp som motsvarar 0,25 procent av summan av vad arbetsgivaren under året har utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller i naturaförmåner i form av kost *eller* bostad eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid beräkningen från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, om ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen om allmän försäkring föreligger.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare har utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Föreslagen lydelse

2 §¹

Arbetsgivare erlägger årligen vuxenutbildningsavgift med belopp som motsvarar 0,25 procent av summan av vad arbetsgivaren under året har utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller i naturaförmåner i form av kost, bostad *eller bil* eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid beräkningen från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, om ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen om allmän försäkring föreligger.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1977:147.

14 Förslag till Lag om ändring i lagen (1961:300) om avgift till sjöfolks pensionering

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1961:300) om avgift till sjöfolks pensionering¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §²

Avgift utgår för varje år å vad arbetsgivaren sammanlagt under året utgivit i lön till sjöman, som avses i 1 § 1 mom. första stycket lagen (1958:295) om sjömansskatt.

Avgiften beräknas för varje arbetsgivare å lön i penningar och naturaförmåner i form av kost *eller* bostad. Vid beräkningen skall bortses från sjöman, vars lön under året understigit femhundra kronor, och sjöman som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring.

Avgiften beräknas för varje arbetsgivare å lön i penningar och naturaförmåner i form av kost, bostad *eller bil*. Vid beräkningen skall bortses från sjöman, vars lön under året understigit femhundra kronor, och sjöman som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring.

Avgift erlägges icke för sjömans lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Regeringen fastställer procentsats för avgiften med hänsyn till det avgiftsbehov som föranledes av de enligt 1 § bestämda eller eljest gällande grunderna för sjöfolks pensionering. Fastställd procentsats får tillämpas tidigast för året näst efter det år varunder den fastställts.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1968:612. Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:952.

² Senaste lydelse 1976:76.

Motionerna

Motioner väckta med anledning av propositionen

I motionen 1978/79:2548 av Erik Hovhammar m. fl. (m) hemställs att riksdagen beslutar avslå propositionen.

Såvitt motionen hänför sig till de delar av propositionen som hänvisats till socialutskottet behandlas motionen av nämnda utskott i betänkandet SoU 1978/79:38.

I motionen 1978/79:2549 av Nils Hörberg (fp) hemställs att riksdagen hos regeringen begär en plan för avveckling av orättvisan inom folkpensioneringen mellan gift och ensamstående pensionär och förslag till lämplig finansiering av en sådan avveckling.

I motionen 1978/79:2551 av Per-Eric Ringaby m. fl. (m) hemställs att riksdagen beslutar att

1. med avslag på propositionen i motsvarande del fastställa ATP-avgiften för åren 1980–1984 till oförändrat 11,75 procent av det avgiftsgrundande löneunderlaget,

2. med avslag på propositionen i motsvarande del fastställa avgiften till arbetsskadeförsäkringen till 0,50 procent för åren 1980–1984,

3. avslå förslaget att avgiften för finansiering av barnomsorgen skall utsträckas till att omfatta även egenföretagare, samt

4. avslå förslaget om utvidgning av underlaget för beräkning av arbetsgivarnas avgifter till socialförsäkringen till att omfatta även naturaförmåner i form av fri bil.

Yrkandet 3 i motionen behandlas av socialutskottet i betänkandet SoU 1978/79:38.

I motionen 1978/79:2552 av Lars Schött (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär en utredning av möjligheterna att samordna arbetsgivarnas uppgiftslämnande avseende de anställdas löner och andra förmåner.

Motioner väckta under allmänna motionstiden vid riksmötet 1978/79

I motionen 1978/79:222 av Rune Torwald (c) och Karl-Eric Norrby (c) hemställs att riksdagen måtte ge regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande möjlighet för småföretagare att få avlämna sin arbetsgivaruppgift tillsammans med inkomstdeklarationen.

I motionen 1978/79:257 av Bo Lundgren m. fl. (m) hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag som innebär att den vid inkomst av jordbruk till beskattning upptagna bostadsförmånen inte skall vara belagd med egenavgifter.

I motionen 1978/79:873 av Hans Gustafsson (s) hemställs att riksdagen skyndsamt hos regeringen begär förslag om bestämmelser i enlighet med vad i motionen föreslagits om ställföreträdaransvar beträffande arbetsgivaravgifter.

I motionen 1978/79:1230 av Filip Fridolfsson m. fl. (m) hemställs att riksdagen hos regeringen anholder om förslag som befriar arbetsgivare från att erlägga socialförsäkringsavgift till sjukförsäkring och folkpensionering för arbetstagare som fyllt 65 år.

I motionen 1978/79:1808 av Arne Magnusson m. fl. (c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag till samordning av reglerna om pensionsgrundande inkomst inom socialförsäkringen och reglerna om A- och B-inkomst vid beskattningen.

I motionen 1978/79:1810 av Olof Palme m. fl. (s) hemställs att riksdagen beslutar att förmån i form av fri bil från den 1 juli 1979 skall inräknas i underlaget för uttag av arbetsgivaravgifter.

Utskottet

Inledning

Försäkringen för tilläggspension (ATP) finansieras genom avgifter på inkomst av förvärsarbete. Avgift för inkomst av anställning erläggs av arbetsgivaren. Avgiften beräknas kollektivt på summan av vad arbetsgivaren under året betalat i lön till sina anställda. Denna summa minskas dock först dels med det vid årets ingång gällande basbeloppet multiplicerat med det genomsnittliga antalet arbetstagare under året, dels med den del av lönen som för varje arbetstagare överstiger 7,5 gånger basbeloppet. För inkomst av annat förvärsarbete än anställning erlägger de försäkrade själva tilläggspensionsavgift, som beräknas på den pensionsgrundande inkomsten i den mån denna härrör från sådant arbete. Arbetsgivaravgiften och tilläggspensionsavgiften skall utgå med samma procentsats. Beslut om den procentsats som skall tillämpas för visst år skall enligt 19 kap. 5 § lagen om allmän försäkring (AFL) fattas senast året dessförinnan. Procentsatsen skall fastställas i särskild lag. Det åligger riksförsäkringsverket att vart femte år lägga fram förslag beträffande procentsatserna under nästföljande sju år, i den mån uttaget inte redan beslutats.

Också arbetsskadeförsäkringen finansieras genom arbetsgivaravgifter och avgifter från försäkrade med inkomst av annat förvärsarbete. Enligt 7 kap. 3 § lagen om arbetsskadeförsäkring skall avgift utgå efter procentsats som fastställs i särskild lag. Beslut om den procentsats och förvaltningskostnadsandel till arbetsskadeförsäkringen som skall tillämpas för visst år skall fattas senast under året dessförinnan. Riksförsäkringsverket skall vart femte år föreslå procentsats och förvaltningskostnadsandel för de sju följande åren, i

den mån beslut ej redan har fattats.

I den förevarande propositionen läggs fram förslag till avgiftsuttag för ATP under åren 1980–1984. Propositionen innehåller även förslag till avgiftsuttag och förvaltningskostnadsandel till arbetsskadeförsäkringen för samma tid.

Vid fastställandet av avgiftsunderlaget för arbetsgivaravgifterna beaktas enligt nuvarande regler i 19 kap. 1 § AFL och i andra författningar om arbetsgivaravgifter förutom summan av utgiven kontant lön endast värdet av naturaförmåner i form av kost och bostad. Det bortses från andra naturaförmåner. Motsvarande gäller enligt regler i 3 kap. och 11 kap. AFL vid beräkning av arbetstagares sjukpenninggrundande och pensionsgrundande inkomst inom den allmänna försäkringen.

I propositionen föreslås att underlaget för arbetsgivarnas avgifter till socialförsäkringarna och näraliggande ändamål skall utsträckas till att omfatta även naturaförmån i form av fri bil. Samtidigt föreslås värdet av bilförmånen bli beaktat vid beräkning av sjukpenninggrundande och pensionsgrundande inkomst för arbetstagare som åtnjuter sådan förmån.

En närmare redogörelse för propositionens förslag i de nu berörda hänseendena lämnas nedan i samband med att utskottet prövar motioner med anknytning till de i propositionen behandlade frågorna. Förutom motioner väckta med anledning av propositionen tar utskottet till behandling i detta betänkande upp vissa motioner som väckts under den allmänna motionstiden i år och vilka på grund av sitt innehåll ansetts lämpligen böra prövas i förevarande sammanhang.

I propositionen tas även upp frågan om ATP-poäng på vissa bidrag till konstnärer m. fl. Förutsättningen för att en ersättning skall bli pensionsgrundande för ATP är att den utgör ersättning för utfört förvärvsarbete och kan hänföras till antingen inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete, t. ex. rörelse. Vissa former av ersättningar som utgår till konstnärer m. fl. är skattepliktiga som inkomst av rörelse och därmed pensionsgrundande enligt 11 kap. 3 § AFL. För dessa ersättningar erlägger konstnären själv de socialförsäkringsavgifter som belöper på ersättningen, om s. k. likställighetsavtal inte har träffats. Vissa statliga bidrag till kulturellt verksamma anses vid beskattningen, om de beviljas för tre år eller mer, som periodisk intäkt och kommer därför inte att ingå i den av konstnären bedrivna rörelsen. Till följd härav grundar bidragen inte rätt till ATP.

På grundval av förslag av pensionskommittén i betänkandet (SOU 1977:46) Pensionsfrågor m. m. läggs i propositionen fram förslag att vissa statliga beskattade bidrag, som utgår från Sveriges författarfond och konstnärsnämnden till kulturellt verksamma, skall bli pensionsgrundande för ATP. I huvudsak avses med förslaget sådana bidrag och stipendier från de nämnda organen som syftar till att ge aktiv konstnär, författare eller annan sådan ekonomisk trygghet under viss tid att han kan ägna sig åt konstnärlig eller litterär verksamhet. Enligt förslaget skall det ankomma på regeringen att i särskild ordning lämna närmare föreskrifter om vilka bidrag som på detta sätt

skall vara pensionsgrundande. Propositionens förslag innebär vidare att de ifrågavarande bidragen skall grunda rätt till pension såsom inkomst av anställning enligt 11 kap. 2 § AFL och att de avgifter till socialförsäkringarna m. m. som belöper på bidragen skall utges av de organ som betalar ut bidragen.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot de redovisade förslagen, vilka inte föranlett några motionsyrkanden, och tillstyrker därför propositionen i denna del.

Dagpenning till värnpliktig som fullgör repetitionsutbildning beräknas i princip på samma sätt som gäller för sjukpenning enligt AFL och är enligt 11 kap. 2 § nämnda lag pensionsgrundande för ATP såsom inkomst av anställning. Dagpenning som utbetalas till frivillig personal, som deltar i krigsförbandsövning eller särskild övning inom det obligatoriska tjänstgöringssystemet, anses däremot enligt nuvarande regler – trots att dagpenningen är skattepliktig såsom intäkt av tjänst – inte som inkomst av förvärvsarbete enligt AFL och beaktas således inte vid beräkningen av ATP. I propositionen föreslås nu att dagpenning som utgår till sådana frivilliga inom värnpliktsutbildningen vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst skall anses som inkomst av anställning och grunda rätt till pensionsförmåner från den allmänna försäkringen.

Utskottet har tidigare under innevarande riksmöte i sitt av riksdagen godkända betänkande (SfU 1978/79:3) anfört att vissa rättviseskäl onekligen talar för att samma regler skall gälla för värnpliktiga och frivilliga i ATP-hänseende och att det fanns anledning att göra en översyn av de berörda bestämmelserna. Utskottet biträder propositionens förslag, som inte föranlett något motionsyrkande.

Avgifter för försäkringen för tilläggs pension

Avgiftsuttaget för försäkringen för tilläggs pension skall som nämnts inledningsvis fastställas i särskild lag. Enligt 19 kap. 5 § AFL skall procent-satsen för avgiftsuttaget vara så avvägd att avgifterna i förening med andra tillgängliga medel förslår till bestridande av pensionsutbetalningar, förvaltningskostnader och andra utgifter som åvilar försäkringen. Avgifterna skall även täcka behövlig fondbildning. Influtna avgifter förs till den allmänna pensionsfonden (AP-fonden) från vilken de löpande kostnaderna för tilläggs-pensioneringen finansieras.

Hittills har avgiftsuttaget för ATP fastställts för fyra femårsperioder. Under den första perioden 1960–1964 ökade avgiften med en procentenhet om året från 3 till 7 %. Under åren 1965–1969 höjdes avgiften med 0,5 % om året till 9,5 %. Genom beslut av 1968 års riksdag fastställdes att avgiften för år 1970 skulle höjas med 0,5 % och därefter med 0,25 % årligen så att den skulle komma att utgöra 10,75 % för år 1973 och 11 % för år 1974. Med ändring av detta beslut fastställde 1972 års riksdag att ATP-avgiften för år 1973 skulle

bibehållas på 1972 års nivå, dvs. 10,5 %. ATP-avgiften fastställdes därefter genom riksdagsbeslut år 1973 att utgå för år 1974 med 10,5 % och därefter höjas till 10,75 % för år 1975 och till 11 % för år 1976 samt bibehållas på sistnämnda nivå för åren 1977–1979. I samband med beslutet år 1974 om bl. a. sänkning av den allmänna pensionsåldern beslöt riksdagen – med ändring av vad som tidigare beslutats – att avgiften fr. o. m. år 1977 skulle höjas till 11,75 %.

Förslaget i den nu förevarande propositionen innebär att avgiftsuttaget skall höjas med 0,25 procentenheter per år under åren 1980–1984. Avgiften skall således enligt förslaget utgöra 12 % för år 1980, 12,25 % för år 1981, 12,5 % för år 1982, 12,75 % för år 1983 och 13 % för år 1984.

I motionen 2551 hemställer Per-Eric Ringaby m. fl. att riksdagen med avslag på propositionen i motsvarande del fastställer ATP-avgiften för åren 1980–1984 till oförändrat 11,75 %. Enligt motionärerna bör över huvud taget inga höjningar av arbetsgivaravgifterna nu tillåtas med hänsyn till vikten av en förbättring av lönsamheten i näringslivet under de närmaste åren. Ett oförändrat avgiftsuttag ger, framhålls det i motionen, en fondstyrka som är fullt tillfredsställande från pensioneringens synpunkt. Inte heller kapitalmarknadsskäl kan enligt motionärerna motivera en fondökning.

Också i motionen 2548 av Erik Hovhammar m. fl. kritiseras den föreslagna höjningen av avgiftsuttaget. Motionärerna framhåller att den svenska ekonomin f. n. inte tål höjda arbetsgivaravgifter, varför de yrkar avslag på propositionen i förevarande del.

I den principproposition som låg till grund för lagstiftningen om tilläggs-pensionering (prop. 1958 A:55) framhölls att en betydande fondering var motiverad av pensioneringens eget intresse och av samhällsekonomiska skäl. Fondmedlen skulle, med beaktande av bortfall av annat sparande, medverka till en snabbare utbyggnad av produktionsapparaten och därmed till en produktionsökning. Det framhölls också att pensionsfonden skulle möjliggöra en utjämning av kostnaderna för tilläggs-pensioneringen så att avgifterna för utgående pensioner inte behövde bli så stora i framtiden som de måste bli om man inte avsatte några medel till en fond. I det sammanhanget erinrades om att antalet åldringar kunde beräknas stiga kraftigt under en lång tid framåt. Denna inställning till fondbildningen har bekräftats av riksdagen i samband med tidigare beslut om avgiftsuttaget till ATP.

Enligt utskottets bedömning tillgodoser det i propositionen föreslagna avgiftsuttaget det uttalade syftet med fondbildningen. Förslaget ansluter sig till det förslag om en mera begränsad höjning (alternativ I) som lagts fram av riksförsäkringsverket. De beräkningar som verket redovisat beträffande utvecklingen av utbetalningarna inom ATP ger – med verkets beräkningsantaganden – vid handen att vid oförändrat avgiftsuttag AP-fonden skulle vara helt förbrukad om ca 20–25 år. Avgiftsinkomsterna skulle redan år 1986 inte längre förslå för att täcka pensionerna, varför ränteinkomsterna fick tas i anspråk. Som departementschefen framhåller visar beräkningarna på

nödvändigheten av att de långsiktiga utgiftsåtaganden som ligger i ATP-systemet uppmärksammas. Genom att i ett tidigt skede anpassa avgiftsuttaget till de mera långsiktiga behoven kan man begränsa behovet av kraftiga avgiftshöjningar längre fram i tiden då pensionsutbetalningarna börjat nå större omfattning. Utskottet kan dela denna uppfattning. Med hänsyn härtill och till vad i övrigt anförs i propositionen biträder utskottet propositionens förslag till höjning av ATP-avgiften under åren 1980–1984. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionen 2551 och till motionen 2548, båda i berörda delar.

Avgifter för arbetsskadeförsäkringen

Lagen om yrkesskadeförsäkring (YFL) har fr. o. m. den 1 juli 1977 ersatts av lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF). Enligt 7 kap. 3 § LAF skall avgifterna till arbetsskadeförsäkringen tas ut efter en procentsats som skall vara avvägd så, att avgifterna tillsammans med andra tillgängliga medel täcker ersättningar enligt LAF samt ersättningar på grund av obligatorisk försäkring enligt YFL och äldre lagstiftning samt kostnader som föranleds av bestämmelser i särskilda författningar om omreglering m. m. av ersättningar på grund av äldre yrkesskadefall. Vidare skall avgifterna täcka förvaltningskostnader och behövlig fondbildning. Influtna avgifter förs till arbetsskadeförsäkringsfonden. För åren 1975–1979 har avgiftsuttaget genom särskild lag bestämts till 0,25 % av avgiftsunderlagen. Av avgiftssumman skall 1/16 anses svara mot förvaltningskostnader.

Propositionen innehåller förslag att avgiftsuttaget för åren 1980–1984 skall fastställas till 0,60 % och att förvaltningskostnadsandelen skall utgöra 1/30 av avgiftsuttaget.

Per-Eric Ringaby m. fl. begär i motionen 2551 att riksdagen fastställer avgiften till 0,50 % för åren 1980–1984. Motionärerna anser att man med hänsyn till fonderingens syfte och fondens utveckling måste göra ett undantag från principen att inte godkänna några som helst höjningar av arbetsgivaravgifterna. Enligt motionärerna är emellertid den fondstyrka som följer med ett avgiftsuttag om 0,50 % till fyllest. Erik Hovhammar m. fl. yrkar däremot i motionen 2548 avslag på propositionens förslag om avgiftshöjning med hänvisning till de påfrestningar som höjda arbetsgivaravgifter skulle innebära för den svenska ekonomin.

Ett enhälligt utskott stod bakom besluten åren 1976 och 1977 att arbetsskadeförsäkringen skall avgiftsfinansieras. Avgiftsperioden 1975–1979 har inneburit en försvagning av den relativa fondbehållningen. Riksförsäkringsverket har beräknat att arbetsskadeförsäkringsfonden vid oförändrat avgiftsuttag kommer att vara helt förbrukad omkring årsskiftet 1981–1982. Vid utgången av år 1984 skulle då finnas en skuld motsvarande ca 1,5 års kostnader. Med hänsyn härtill ansluter sig utskottet till departementschefens bedömning att det är nödvändigt att höja avgiftsuttaget. Utskottet avstyrker

sålendes bifall till motionen 2548 i förevarande del.

Riksförsäkringsverkets beräkningar visar att det behövs ett avgiftsuttag på mellan 0,45 och 0,50 % enbart för att undvika en ytterligare nedgång av fondstyrkan under perioden 1980–1984. Enligt verkets uppfattning, till vilken departementschefen anslutit sig, bör fondstyrkan inte tillåtas bli alltför låg mot bakgrund av osäkerheten beträffande den framtida utgiftsutvecklingen inom arbetsskadeförsäkringen. Ett avgiftsuttag om 0,60 % skulle ge en fondbehållning år 1984 som motsvarar tre års utbetalningar och är av samma storleksordning som vid utgången av år 1977. Med hänsyn till angivna förhållanden anser utskottet att propositionens förslag om avgiftsuttag för åren 1980–1984 är väl avvägt och tillstyrker bifall till detsamma. Utskottet avstyrker således bifall till motionen 2551 i motsvarande del.

Underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter, m. m.

Arbetsgivare, som under ett år har utgivit minst 500 kr. i form av kontantbelopp, fri kost eller fri bostad till anställd, är skyldig att erlagga arbetsgivaravgifter till socialförsäkringarna och vissa andra ändamål. Dessa avgifter skall – med vissa undantag – även erläggas för uppdragstagare, som har utfört arbete för uppdragsgivares räkning, om ersättningen för arbetet har uppgått till minst 500 kr. under året. Avgifterna beräknas på grundval av vad arbetsgivaren under året utgivit till arbetstagare hos honom i kontant ersättning eller som naturaförmåner i form av kost eller bostad. Däremot tas inte hänsyn till andra former av naturaförmåner.

Företagsskatteberedningen konstaterar i betänkandet (SOU 1977:86) Beskattnings av företag att systemet att ge olika typer av naturaförmåner i stället för höjd kontant lön fått en allt större utbredning. Ett av skälen till denna utveckling anger beredningen vara att det inte utgår några arbetsgivaravgifter på andra naturaförmåner än kost och bostad. Företagsskatteberedningen lägger i betänkandet fram förslag att förmånen att för privat bruk få disponera en arbetsgivaren tillhörig eller av honom förhyrd bil skall inräknas i underlaget för uttag av arbetsgivaravgifter. För detta talar enligt beredningen också önskemålet att företagare och anställda skall behandlas lika. Beredningen föreslår även att värdet av bilförmån skall beaktas vid beräkning av pensionsgrundande inkomst till ATP och vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst.

Förslagen i propositionen i förevarande del överensstämmer i huvudsak med företagsskatteberedningens förslag. Enligt propositionen skall värdet av bilförmånen vid beräkning av avgiftsunderlaget bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga faktiska kostnader för innehav av bilar i olika pris- och årsklasser vid en årlig körsträcka i privat bruk om 1 000 mil för helt år. Närmare föreskrifter för värderingen bör enligt förslaget fastställas av riksförsäkringsverket. Samma schablon som vid avgiftsberäkningen skall gälla vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst för arbetstagare som

åtnjuter bilförmån. Beräkning av pensionsgrundande inkomst för bilförmån skall däremot i regel göras på grundval av den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt.

I den under den allmänna motionstiden i år väckta motionen 1810 av Olof Palme m. fl. har yrkats att riksdagen beslutar att förmån i form av fri bil skall inräknas i underlaget för uttag av arbetsgivaravgifter fr. o. m. den 1 juli 1979.

Förslaget i propositionen att underlaget för arbetsgivaravgifterna skall omfatta även naturaförmån i form av fri bil kritiseras i motionen 2548 av Erik Hovhammar m. fl. och i motionen 2551 av Per-Eric Ringaby m. fl. Motionärerna hemställer att riksdagen avslår propositionen i förevarande del. I motionen 2551 framhålls att resultatet av beredningen inom regeringskansliet av pensionskommitténs förslag till ändringar av reglerna för ATP bör avvaktas innan ställning tas till det nu framlagda förslaget.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att avgiftssystemet bör utformas på ett sådant sätt att avgiftsskyldigheten så långt det är möjligt görs oberoende av valet av företagsform. Det framlagda förslaget tillgodoser detta önskemål. Utskottet kan också instämma med departementschefen att det är otillfredsställande att arbetsgivare kan erhålla en avgiftslindring endast därför att naturaförmån i form av fri eller delvis fri bil utges i stället för kontant lön. Utskottet tillstyrker således såväl den föreslagna utvidgningen av avgiftsunderlaget för beräkning av arbetsgivaravgifterna till att omfatta även bilförmån som förslaget att värdet av bilförmånen skall beaktas vid beräkning av pensionsgrundande och sjukpenninggrundande inkomst för försäkrad som åtnjutit sådan förmån. Mot de tekniska lösningar som valts för beräkning av bilförmåns värde på avgifts- och förmånssidan har utskottet inte funnit anledning till erinran. Det anförda innebär att utskottet avstyrker bifall till motionerna 2551 och 2548 i motsvarande delar.

Genom propositionens förslag tillgodoses syftet med motionen 1810 såvitt gäller utvidgning av underlaget för uttag av arbetsgivaravgifter. De nya reglerna kommer som nämnts att äga tillämpning såväl vid fastställande av arbetsgivaravgifter som vid beräkning av sjukpenninggrundande och pensionsgrundande inkomst. Av administrativa skäl är det därför lämpligt att reglerna träder i kraft vid ett årsskifte. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet bifall till yrkandet i motionen 1810 om att reglerna skall träda i kraft redan den 1 juli 1979.

Utskottet behandlar i detta sammanhang den under den allmänna motionstiden i år väckta motionen 1230 av Filip Fridolfsson m. fl., vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag som befriar arbetsgivare från att erlägga socialförsäkringsavgifter till sjukförsäkringen och folkpensioneringen för arbetstagare som fyllt 65 år.

Den i motionen aktualiserade frågan har nyligen behandlats av socialförsäkringsutskottet i betänkandet SfU 1978/79:10. Utskottet hänvisar till detta betänkande, som godkänts av riksdagen. I betänkandet har utskottet lämnat

en redogörelse för frågans tidigare behandling och framhållit att pensionskommittén lagt fram förslag om att avgifter för arbetstagare och av egenföretagare skall erläggas t. o. m. det år då de uppnår 64 års ålder. Utskottet erinrade om att pensionskommitténs betänkande hade remissbehandlats och övervägdes inom regeringskansliet samt att en proposition om avgiftsfrågor hade aviserats redan till slutet av riksmötet 1977/78. Med hänsyn härtill ansåg utskottet att regeringens förslag borde avvaktas innan motionen föranledde någon riksdagens åtgärd.

Också till i vår har regeringen aviserat en proposition om ändrade regler för socialförsäkringsavgifter m. m. I propositionen 1978/79:202 har regeringen emellertid anmält att beredningen av pensionskommitténs förslag till enhetligare avgiftsregler och andra återstående frågor alljämt pågår inom regeringskansliet. Chefen för socialdepartementet uttalar att han avser att återkomma till dessa frågor i annat sammanhang. Med hänsyn härtill anser utskottet fortfarande att resultatet av beredningen i regeringskansliet bör avvaktas innan ställning tas till yrkandet i förevarande motion. Samtidigt vill utskottet dock understryka det angelägna i att den i motionen aktualiserade frågan så snart som möjligt får en slutgiltig lösning. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen 1230.

Debitering av arbetsgivaravgifter, m. m.

Bestämmelser om debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter finns i lagen om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m. (AVGL). Arbetsgivare, som under ett år gett ut lön med minst 500 kr. till någon hos honom anställd arbetstagare, är enligt 5 § AVGL skyldig att nästföljande år lämna arbetsgivaruppgift till ledning för riks-försäkringsverkets beräkning av avgiftsunderlag. Arbetsgivaruppgifterna skall i regel lämnas i två exemplar till lokal skattemyndighet före utgången av januari månad året näst efter utgiftsåret. På ansökan av arbetsgivare, som visar att han till följd av särskilda omständigheter inte kan lämna uppgift inom föreskriven tid, kan anstånd med avlämnande av uppgiften beviljas. Om arbetsgivare underlåter att avlämna arbetsgivaruppgift inom föreskriven tid, utgår enligt 44 § AVGL förseningsavgift med 5 procent av den fastställda arbetsgivaravgiften, dock högst med 300 kr. I vissa särskilda fall kan förseningsavgiften dock efterges.

Till ledning för den årliga inkomsttaxeringen skall arbetsgivare utan anmaning lämna kontrolluppgift beträffande lön som han utbetalat föregående år. Enligt 37 § taxeringslagen skall kontrolluppgift avlämnas till lokal skattemyndighet senast den 31 januari under taxeringsåret. Kontrolluppgiften skall avfattas på blankett enligt särskilt formulär. Senast den 31 januari under taxeringsåret skall vidare den som har att avlämna kontrolluppgift till inkomsttagaren översända uppgift med de upplysningar som lämnas i kontrolluppgiften.

I den med anledning av propositionen väckta motionen 2552 av Lars Schött begärs en utredning av möjligheterna att samordna arbetsgivarnas uppgiftslämnande avseende de anställdas löner och andra förmåner. Motionären anser att kontrolluppgifterna till ledning för den årliga inkomsttaxeringen bör kunna komma till användning även som arbetsgivaruppgifter och som underlag för viss lönestatistik och de försäkringar som arbetsmarknadens parter träffat avtal om. Enligt motionären skulle det vara möjligt att radikalt minska arbetsgivarnas uppgiftslämnande, om informationen på kontrolluppgifterna används rationellt och samordnat mellan flera myndigheter.

Den fråga som aktualiseras i motionen 2552 har berörts inom ramen för det utredningsarbete som bedrivs inom statskontoret och riksskatteverket (RS-projektet) för att rationalisera skatteadministrationen. Frågan har tagits upp bl. a. i RS-utredningens delrapport (1977:4) Uppbörd av direkt skatt – arbetsformer m. m. I rapporten framhålls att kontrolluppgiften har flera beröringspunkter med debitering och kontroll av arbetsgivaravgifter. Under utredningsarbetet hade undersökts möjligheterna att gemensamt utnyttja materialet i kontrolluppgiften för såväl skatte- som avgiftsområdet. Utredningen finner det emellertid inte meningsfullt att med dagens komplicerade materiella regler för avgiftsdebitering söka nå någon högre grad av samordning. Bl. a. bör enligt RS-utredningen resultatet av det förslag till enhetligare regler för beräkning av socialförsäkringsavgifter som lagts fram av pensionskommittén i betänkandet (SOU 1977:46) Pensionsfrågor m. m. avvaktas innan frågan övervägs ytterligare. Också frågan om kontrolluppgift som statistikunderlag diskuteras i rapporten.

Frågan om kontrolluppgiftens användning har även berörts av chefen för budgetdepartementet i propositionerna 1977/78:181 om ny taxeringsorganisation i första instans m. m. och 1978/79:161 om ändring i uppbördsförfarandet enligt uppbördslagen (1953:272). Budgetministern har därvid beträffande kontrolluppgiftens användning inte bara vid inkomsttaxeringen utan även för arbetsgivaravgifter m. m. bl. a. uttalat att en samordning i dessa hänseenden givetvis är av stort värde. Beslut i frågan kräver emellertid ytterligare underlag, och budgetministern avser därför att ta upp den i ett senare sammanhang. I propositionen 1978/79:100 Bilaga 10 har vidare upplysts att statistiska centralbyrån har fått i uppdrag att se över formerna för inhämtande av den s. k. lönesummestatistiken. En utgångspunkt bör, framhålls det i propositionen, vara att arbetsgivarna inte skall behöva redovisa lönesummor både till SCB och skattemyndigheterna.

Som nämnts i det föregående har pensionskommittén lagt fram förslag om enhetligare regler för avgiftsberäkning. Förslaget innebär att alla arbetsgivaravgifter i praktiken kommer att beräknas på samma underlag. Bl. a. föreslås att basbelopps- och maximeringsavdragen slopas vid beräkning av ATP-avgifter. Förslaget är som nämnts föremål för beredning inom socialdepartementet.

I en rapport, som avlämnats i mars 1978, har utredningen för decentrali-

sering av de manuella funktionerna inom arbetsgivaravgiftssystemet (den s. k. DEMA-utredningen inom riksförsäkringsverket) lämnat ett principförslag. Enligt detta skall riksförsäkringsverkets nuvarande verksamhet med att fastställa avgiftsunderlag och debitera arbetsgivaravgifter fr. o. m. år 1982 överföras till de lokala skattemyndigheterna och verkets uppbördsverksamhet flyttas över på länsstyrelserna. Det framhålls i rapporten att RS-reformen innebär bättre möjligheter till samordning av avgifts- och skattesystemen och att ytterligare möjligheter härtill öppnas vid ett genomförande av de förslag till förändringar av de materiella reglerna för avgiftsuttaget vilka föreslagits av pensionskommittén.

Av det anförda framgår att frågan om en samordning i berörda hänsenden av uppgiftsinhämtandet från företagen är föremål för uppmärksamhet inom såväl budget- som socialdepartementet. Någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen 2552 är därför inte påkallad.

Enligt 34 § taxeringslagen skall självdeklaration, som skall avges utan anmaning, vara avlämnad senast den 15 februari under taxeringsåret. Den som året före taxeringsåret varit skyldig att föra räkenskaper får dock avlämna självdeklaration senast den 31 mars, om räkenskapsåret gått till ända senare än den 31 augusti året före taxeringsåret. Vidare får den, som i varaktigt bedriven rörelse biträder deklarationsskyldiga med upprättande av självdeklaration, medges tillstånd att enligt tidsplan avlämna deklarationer under tiden den 1 april—den 31 maj under taxeringsåret för sådana deklara-tions-skyldiga som annars skall avlämna självdeklaration senast den 31 mars under taxeringsåret.

Rune Torwald (c) och Karl-Eric Norrby (c) hemställer i den under den allmänna motionstiden i år väckta motionen 222 att småföretagare skall ges rätt att avlämna arbetsgivaravgift tillsammans med inkomstdeklarationen. Enligt motionärerna finner många småföretagare det svårt att själva upprätta en arbetsgivaravgift. Först i samband med upprättande av självdeklarationen ber de därför ofta sin deklara-tions-medhjälpare att även upprätta och ge in arbetsgivaravgiften, vilket kan få till följd att förseningsavgift påförs dem. Motionärerna anser att småföretagare bör ges anstånd med att lämna arbetsgivaravgiften till den tidpunkt då inkomstdeklarationen skall upprättas eller i vart fall till den 15 februari. Enligt motionärerna kan avgränsningen av de företagare som skall ha rätt att avlämna arbetsgivaravgift i samband med inkomstdeklarationen göras vid en sammanlagd lönesumma som ej överstiger 10 basbelopp.

En motion med i huvudsak samma innebörd som motionen 222 behandlades av utskottet år 1976 (SfU 1976/77:4). I samband därmed lämnade utskottet en utförlig redogörelse för olika myndigheters arbete med arbetsgivaravgifterna samt redogjorde för de invändningar av administrativt slag mot motionärernas förslag vilka framförts i remissyttranden till utskottet av riksförsäkringsverket och riksskatteverket. I yttrandena framkom bl. a. att ett genomförande av motionsförslaget skulle komma att beröra omkring hälften

av samtliga arbetsgivare och att ett generellt uppskov med avlämnande av arbetsgivaravgifter för dessa till den 15 februari eller till den senare tidpunkt vid vilken arbetsgivaren skall lämna sin självdeklaration skulle kunna medföra betydande olägenhet för debiteringsarbetet inom riks försäkringsverket. Utskottet fann i betänkandet att det inte var möjligt att bortse från remissinstansernas invändningar mot motionsförslaget. En minskning av den tidrymd som står till buds för arbetet med debitering av arbetsgivaravgifterna med i många fall två månader kunde enligt utskottets uppfattning inte genomföras utan menliga konsekvenser för berörda myndigheters arbete. Utskottet kunde därför inte tillstyrka att motionsförslaget genomfördes inom ramen för de gällande reglerna om debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter. Utskottet fäste emellertid uppmärksamheten på pensionskommitténs då pågående arbete och förklarade sig utgå från att regeringen vid sina överväganden av kommitténs förslag uppmärksammade de problem som aktualiserats av motionärerna.

Också den nu berörda frågan kan enligt utskottets mening förutsättas bli prövad vid de överväganden om reglerna för debitering av arbetsgivaravgifter vilka kommer att göras i anslutning till behandlingen av pensionskommitténs och DEMA-utredningens förslag. På grund härav finner utskottet inte skäl att frångå sitt tidigare ställningstagande och avstyrker följaktligen bifall till motionen 222.

I 77 a § uppbördslagen finns bestämmelse om s. k. ställföreträdaransvar beträffande sådan inkomstskatt för vilken arbetsgivare gjort avdrag på anställd arbetstagares lön. Om den som företräder arbetsgivare, som är juridisk person, har verkställt skatteavdrag men uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåtit att betala det innehållna beloppet i rätt tid och ordning, är enligt den nämnda bestämmelsen ställföreträdaren jämte arbetsgivaren betalningsskyldig för skattebeloppet och restavgift. Talan om åläggande av sådan betalningsskyldighet förs vid allmän domstol. Om det föreligger särskilda skäl kan betalningsskyldigheten jämkas eller efterges. En liknande regel finns i 48 a § lagen om mervärdeskatt. Någon motsvarighet till dessa regler finns däremot inte med avseende på arbetsgivaravgifter.

Hans Gustafsson framhåller i motionen 873 att det är en allmän uppfattning att bestämmelserna i 77 a § uppbördslagen och 48 a § mervärdeskattelagen verksamt har bidragit till en förbättring av uppbörden av källskattemedel och mervärdeskatt. I praktiken har, anför motionären, dessa bestämmelser sin egentliga betydelse i fråga om s. k. fåmansbolag. Enligt vad motionären erfarit har emellertid det solidariska ansvaret för betalning av källskattemedel och mervärdeskatt inverkat menligt på uppbörden av arbetsgivaravgifter. I konkurser är nu dessa avgifter i stället för skatterna de stora skuldposterna till det allmänna. I motionen konstateras att följden av avsaknaden av ställföreträdaransvar för arbetsgivaravgifterna således synes ha blivit att man i ökad omfattning försöker skaffa sig otilbörliga krediter

genom underlåtenhet att erlägga arbetsgivaravgifter. Genom att ett företag inte betalar arbetsgivaravgift förbättras också dess konkurrenskraft. Enligt motionären talar anförda omständigheter för att solidariskt betalningsansvar införs även beträffande alla slag av arbetsgivaravgifter i överensstämmelse med vad som gäller enligt uppbördslagen och mervärdeskattelagen. Motionären yrkar därför att riksdagen skyndsamt begär förslag till bestämmelser härom.

Genom beslut vid regeringssammanträde den 29 juni 1978 har utredningen (Fi 1973:01) om säkerhetsåtgärder m. m. i skatteprocessen erhållit tilläggsdirektiv, varigenom utredningen fått i uppdrag att se över bl. a. reglerna om solidariskt betalningsansvar på skatte- och avgiftsområdet. Utredningen skall därvid undersöka behovet av att införa regler liknande den i 77 a § uppbördslagen på andra områden. I direktiven anges att utredningsarbetet bör bedrivas skyndsamt.

Utskottet vill inte bestrida att det finns skäl som talar för att ställföreträdaransvar införs också beträffande arbetsgivaravgifter. Med hänsyn till att frågan kommer att behandlas av utredningen om säkerhetsåtgärder m. m. i skatteprocessen bör emellertid motionen 873 enligt utskottets mening inte nu föranleda någon riksdagens åtgärd. Utskottet avstyrker således bifall till motionen.

Underlagen för beräkning av egenavgifter

Socialförsäkringarna finansieras genom bl. a. arbetsgivaravgifter och avgifter från de försäkrade (egenavgifter). De egenavgifter som f. n. skall erläggas är tilläggs pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen och avgift till arbetsskadeförsäkringen. Egenavgifterna beräknas på den försäkrades inkomst av annat förvärsarbete än anställning. Härmed avses främst inkomst av rörelse och av jordbruksfastighet. Till grund för beräkningen läggs i princip den avgiftsskyldiges taxering till statlig inkomstskatt. Avgifterna beräknas i regel på den vid taxeringen fastställda nettoinkomsten av rörelse och jordbruk. Begreppet inkomst av annat förvärsarbete än anställning är emellertid inte helt entydigt beträffande de fyra avgifterna.

Sjukförsäkringsavgiftens och arbetsskadeförsäkringsavgiftens inkomstbegrepp bestäms av 3 kap. 2 § AFL. Enligt denna bestämmelse förstås med sjukpenninggrundande inkomst den inkomst i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad som försäkrad kan antas för år räknat komma att t. v. åtnjuta av eget arbete, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning) eller på annan grund (inkomst av annat förvärsarbete).

Socialförsäkringsavgiften till folkpensioneringen bygger däremot på det inkomstbegrepp som gäller för tilläggs pensionsavgiften. Underlaget för dessa avgifter bestäms i första hand av det inkomstbegrepp som gäller för beräkning

av pensionsgrundande inkomst enligt 11 kap. 3 § AFL. Med inkomst av annat förvärvsarbete förstås enligt denna bestämmelse bl. a. inkomst av i riket bedriven rörelse och inkomst av här belägen jordbruksfastighet, som brukas av den försäkrade. I princip korresponderar pensionsrätt och avgiftsskyldighet mot varandra.

Innebörden av det nämnda stadgandet att jordbruksfastighet brukas av den försäkrade belystes i den proposition (1959:100) som ledde till antagandet av tilläggs pensioneringen. Föredragande departementschefen förklarade där att det skatterättsliga begreppet inkomst av jordbruksfastighet skulle vara vägledande. Till detta inkomstslag hänfördes skatterättsligt inkomst av jordbruk och skogsbruk m. m. på fastigheten oberoende av om den uppburits av dess ägare eller brukare. Dit räknades emellertid också det årliga värdet av egen bostad samt arrende för utarrenderad fastighet, ersättning för upplåtelse av avverkningsrätt till skog, av grustäkt, av rätt till jakt och fiske m. m. och hyra för uthyrd lägenhet. Dylika inkomster av en jordbruksfastighet förutsatte ingen eller ringa arbetsinsats av den som uppbar inkomsten. Hade den försäkrade endast haft sådana inkomster av jordbruksfastigheten och således inte själv brukat densamma, var det inte fråga om inkomst av förvärvsarbete, utan sådan inkomst var i huvudsak att anse som förmögensavkastning som inte skulle vara pensionsgrundande. I lagtexten föreskrevs som en följd härav att endast inkomst av jordbruksfastighet som brukas av den försäkrade själv skulle räknas som inkomst av förvärvsarbete. Hade den försäkrade brukat fastigheten under endast en del av ett år eller hade han brukat endast en del av fastigheten, fick dock villkoret anses uppfyllt. All inkomst av fastigheten, således även arrenden o. d., skulle då ingå i inkomsten av annat förvärvsarbete.

Vid beräkning av statlig inkomstskatt gäller särskilda regler för makar och därmed jämställda. Reglerna innebär i huvudsak att särbeskattnin g sker av inkomster intjänade genom förvärvsarbete (s. k. A-inkomst) medan övriga inkomster, såsom avkastning av förmögenhet, (s. k. B-inkomst) sambeskat tας. Sambeskattnin g av B-inkomst sker genom att makarnas sammanlagda B-inkomst beskattas "på toppen" av deras största A-inkomst. Med A-inkomst förstås enligt 9 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt inkomst av tjänst, med undantag för periodiskt understöd och därmed jämförlig intäkt, samt inkomst av jordbruksfastighet och rörelse om den skattskyldige varit verksam i förvärvskällan i ej blott ringa omfattning. Annan inkomst än A-inkomst utgör B-inkomst. I fråga om inkomst av jordbruksfastighet innebär reglerna sålunda att inkomsten kan vara antingen A- eller B-inkomst beroende på i vilken omfattning den skattskyldige varit verksam i förvärvskällan.

Arne Magnusson m. fl. yrkar i motionen 1808 att riksdagen hos regeringen begär förslag till samordning av reglerna om pensionsgrundande inkomst inom socialförsäkrin g och reglerna om A- och B-inkomst vid beskattnin g en. Motionärerna hänvisar till den bristande överensstäm melsen mellan

reglerna i AFL och lagen om statlig inkomstskatt, vilken kan medföra ett alltför högt sammanlagt avgifts- och skatteuttag. De anser att det inte är förenligt med principerna för den allmänna försäkringen att inkomster som endast till obetydlig del kan sägas härröra från förvärvsarbete skall hänföras till pensionsgrundande inkomst och läggas till grund för ett betydande avgiftsuttag, i synnerhet som sådana inkomster inte torde vara sjukpenninggrundande. Reglerna inom den allmänna försäkringen för vad som anses som inkomst av förvärvsarbete bör, menar motionärerna, utan olägenhet kunna utformas på samma sätt som inom beskattningen.

Pensionskommittén har som tidigare nämnts lagt fram förslag till en lag om socialavgifter i betänkandet (SOU 1977:46) Pensionsfrågor m. m. Vid remissbehandlingen av förslaget har, som framhålls i motionen, från flera håll begärts en översyn och samordning av de olika inkomstbegreppen inom socialförsäkringarna och skattelagstiftningen. Bl. a. påpekar riksförsäkringsverket att pensionskommitténs förslag ökar behovet av en översyn av reglerna för pensionsgrundande inkomst. Verket framhåller därvid att nuvarande regler innebär att inkomst av eget arbete inte alltid är pensionsgrundande. Verket menar också att pensionsgrundande inkomst i vissa fall beräknas på ett inkonsekvent sätt. Som ett av flera exempel anges att delägare i brukad jordbruksfastighet får sin inkomst pensionsgrundande – men inte sjukpenninggrundande – även om han inte bor på fastigheten och inte heller utför något som helst arbete på den. Riksskatteverket anser att en samordning mellan bestämmelserna om pensionsgrundande och sjukpenninggrundande inkomst är önskvärd. En översyn av bl. a. reglerna för pensionsgrundande inkomst förordas också av statskontoret, LO och LRF.

Vad som anförs i motionen 1808 visar enligt utskottets mening att tillämpningen av de nuvarande reglerna på skatte- och socialförsäkringsområdena kan ge upphov till sammantagna effekter som i vissa situationer inte är tillfredsställande och medför att inkomster som endast till liten del härrör från förvärvsarbete grundar rätt till tilläggspension. De synpunkter som framkommit vid remissbehandlingen av pensionskommitténs betänkande (SOU 1977:46) visar också att det kan finnas behov av en mer allmän översyn av tilläggspensioneringens och sjukförsäkringens inkomstbegrepp från bl. a. samordningssynpunkt. Särskilt synes anledning finnas att se över reglerna för beräkning av pensionsgrundande inkomst.

Utskottet vill erinra om att det ingår i den socialpolitiska samordningsutredningens arbete att göra en systematisk översyn av det socialpolitiska bidragssystemet från samordningssynpunkt. Enligt vad utskottet erfarit kommer utredningen att i ett till hösten 1979 aviserat betänkande redovisa sina principiella synpunkter på bl. a. de olika inkomstbegrepp som finns inom systemet. Vidare kan erinras om att det i sjukpenningkommitténs (S 1978:04) uppdrag ingår att i fråga om egenföretagare undersöka tillämpningen och verkningarna av nuvarande regler för sjukpenninggrundande inkomst. I den

mån kommittén föreslår förändringar på förmånssidan, skall enligt direktiven också konsekvenserna på avgiftssidan beaktas.

Utskottet anser sig ha anledning förutsätta att de samordningsfrågor som berörts i motionen kommer att uppmärksammas inom de nämnda utredningarna eller inom regeringskansliet, inte minst mot bakgrund av de önskemål som framförts vid remissbehandlingen av pensionskommitténs betänkande. Utskottet anser därför att det f. n. inte finns anledning till någon särskild åtgärd från riksdagens sida och avstyrker bifall till motionen 1808.

Enligt 21 § kommunalskattelagen hänförs till intäkt av jordbruksfastighet allt vad av fastighet här i riket, som taxerats såsom jordbruksfastighet, kommit ägaren eller brukaren till godo, såsom värde av bostad, intäkt av jordbruk med binäringar, intäkt av skogsbruk eller intäkt av annat slag. Värdet av bostadsförmån skall enligt 42 § kommunalskattelagen beräknas med ledning av i orten gällande hyrespris eller, i saknad av tillfälle till sådan jämförelse, efter annan lämplig grund. Riksskatteverket meddelar årligen länsvisa anvisningar för värdering av bostadsförmån på orter utan egentlig hyresmarknad. Från bruttointäkten av jordbruksfastighet får göras avdrag för bl. a. kostnader för reparation och underhåll av byggnader på jordbruksfastighet, bostadsbyggnader medräknade, och för värdeminskning av sådan byggnad.

I den under den allmänna motionstiden i år väckta motionen 256 av Bo Lundgren m. fl. begärs förslag av innebörd att den vid inkomst av jordbruk till beskattning upptagna bostadsförmånen inte skall vara belagd med egenavgifter. Enligt motionärerna skiljer sig bostadsförmånen från övriga naturaförmåner på så vis att de övriga härrör från den direkta verksamheten i jordbruket.

Nu gällande regler för beräkning av egenavgifter innebär att värdet av bostadsförmån läggs till grund för avgiftsberäkning endast för det fall den försäkrade anses ha brukat fastigheten. Emellertid ingår värdet av förmånen då även i underlaget för beräkning av pensionsgrundande inkomst för den försäkrade. Dessa regler får enligt utskottets uppfattning anses innefatta en rimlig avvägning betingad bl. a. av administrativa hänsyn. Med hänsyn till att vid taxeringen, vilken som nämnts ligger till grund för beräkningen av den pensionsgrundande inkomsten, avdrag får göras för bl. a. reparationer och underhåll på bostadsbyggnader liksom för värdeminskning, skulle nämligen en reducering av underlagen på avgifts- och förmånssidan innebära att också avdragsposterna fick sorteras bort vid beräkningen av avgifter och förmåner. Önskemålet att egenföretagare och anställda skall behandlas lika talar också för att bibehålla gällande regler. Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen 257.

Lika folkpensionsförmåner oberoende av civilstånd

Hel ålderspension inom folkpensioneringen utgår f.n. för år räknat med 95 % av basbeloppet till ensam pensionär och med 77,5 % av basbeloppet till vardera av två makar som båda är pensionärer. Pensionärer utan ATP eller med låg ATP har utöver grundpensionen rätt till pensionstillskott. Dessa utgår f. n. för år räknat med belopp motsvarande för ålderspensionär 33 % och för pensionär med hel förtidspension 66 % av basbeloppet. Pensionstillskotten räknas upp successivt den 1 juli varje år med 4 % av basbeloppet för ålderspensionär och med 8 % av basbeloppet för förtidspensionär fram till den 1 juli 1981. Tillskotten höjs sålunda den 1 juli 1979 till 37 % resp. till 74 % av basbeloppet och kommer fr. o. m. den 1 juli 1981 att utgöra 45 % av basbeloppet för ålderspensionär och 90 % av basbeloppet för pensionär med hel förtidspension.

I motionen 2549 yrkar Nils Hörberg att riksdagen hos regeringen skall begära en plan för avveckling av orättvisan inom folkpensioneringen mellan gift och ensamstående pensionär samt förslag till lämplig finansiering av en sådan avveckling. Motionären framhåller att det skulle ställa sig svårt att i dagens ekonomiska läge i ett steg avveckla hela orättvisan, varför en avvecklingsplan bör upprättas för de närmaste åren. Ett förslag härvid kunde enligt motionären vara en avveckling under sju år, dvs. med 2,5 procentenheter per år. Motionären anser att reformen skulle kunna finansieras genom höjd beskattning på alkoholdrycker och eventuellt på tobak.

Den av motionären aktualiserade frågan har prövats av utskottet under en följd av år (senast SFU 1977/78:17), och motioner i ämnet har alltsedan år 1974 avvisats av riksdagen. Utskottet har därvid gett uttryck för den uppfattningen att principiella skäl med betydande styrka talar mot att pensionsförmåner differentieras med hänsyn till den försäkrades civilstånd. Samtidigt har dock konstaterats att ett genomförande av jämställdhet mellan gifta och ogifta i folkpensionshänseende innebär en utomordentligt kostnadskrävande reform som måste genomföras etappvis och på mycket lång sikt. Vidare har utskottet erinrat om att 1974 års pensionsreform innebar ett betydelsefullt steg på vägen mot en utjämning av olikheterna i pensionshänseende genom den högre uppräkningsgraden av grundpensionen för gifta pensionärer. I samma utjämnande riktning verkar den successiva höjningen av pensionstillskotten, vilka utgår med samma belopp oavsett mottagarens civilstånd.

Som utskottet anfört föregående år innebär ett genomförande av jämställdhet i pensionshänseende mellan ensamstående och andra en mycket kostnadskrävande reform. Med hänsyn till att riksdagen tidigare gett uttryck för den principiella uppfattningen att pensionsförmåner inte bör differentieras efter civilstånd, kan det enligt utskottets mening förutsättas att regeringen i den utsträckning som är möjlig kommer att anpassa kommande reformförslag på pensionsområdet efter principen om lika folkpensionsförmåner för gifta och ogifta. Att på förhand binda sig för en plan för genomförande av

sådan jämställdhet är emellertid enligt utskottets uppfattning inte lämpligt med hänsyn till kostnadsaspekten och till angelägenheten av reformer på andra områden. Detta gäller i särskilt hög grad i det nuvarande statsfinansiella läget. Utskottet avstyrker därför bifall till motionen 2549.

Övrigt

I propositionen har lagts fram förslag till vissa ändringar i 19 kap. 4 och 7 §§ AFL. Ändringarna föranleds av att apotekens kostnader för kostnadsfria och prisnedsatta läkemedel m. m. enligt förslag i propositionen 1978/79:118 till ny lydelse av 5 § lagen (1954:519) om kostnadsfria och prisnedsatta läkemedel m. m. ersätts centralt av den allmänna försäkringen utan att först slås ut på de allmänna försäkringskassorna. Propositionen 1978/79:118 har hänvisats till behandling av socialutskottet. Enligt vad socialförsäkringsutskottet erfarit har emellertid socialutskottet beslutat att uppskjuta behandlingen av denna proposition till riksmötet 1979/80. Med hänsyn härtill har socialförsäkringsutskottet funnit det lämpligt att flytta fram behandlingen av förslagen i propositionen 1978/79:202 till ändrad lydelse av 19 kap. 4 och 7 §§ AFL till efter det riksdagen tagit ställning till förslagen i propositionen 1978/79:118. Talmanskonferensen har – efter framställning av utskottet – uttalat att den inte har något att erinra mot ett uppskov.

Propositionen innehåller vidare förslag att i därav berörda författningar skall göras de ändringar som föranleds av att lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring har upphävts och ersatts med lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring. Utskottet har inte något att erinra mot detta förslag, som inte är avsett att innebära någon förändring i sak.

Hemställan

Utskottet hemställer
att riksdagen

1. beträffande avgifter för försäkringen för tilläggspension med bifall till propositionen 1978/79:202 i motsvarande del och med avslag på motionen 1978/79:2548 i motsvarande del och motionen 1978/79:2551, yrkandet 1, antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om procentsatser för uttag av avgift under åren 1980–1984 till försäkringen för tilläggspension,
2. beträffande avgifter för arbetsskadeförsäkringen med bifall till propositionen i motsvarande del och med avslag på motionen 1978/79:2548 i motsvarande del och motionen 1978/79:2551, yrkandet 2, antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om procentsats för uttag av avgift under åren 1980–1984 till arbetsskadeförsäkringen,
3. beslutar att till riksmötet 1979/80 uppskjuta behandlingen av

- propositionen i vad den avser förslaget till ändring av 19 kap. 4 och 7 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring,
4. beträffande utvidgning av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter m. m. med bifall till propositionen i motsvarande del och med anledning av motionen 1978/79:1810 i motsvarande del samt med avslag på motionen 1978/79:2548 i motsvarande del och motionen 1978/79:2551, yrkandet 4, antar följande lagförslag med undantag av övergångsbestämmelserna, nämligen
 - a) förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring i vad förslaget inte berörts under moment 3 ovan och med den ändringen av ingressen till lagförslaget som föranleds av utskottets hemställan under samma moment,
 - b) förslaget till lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,
 - c) förslaget till lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.,
 - d) förslaget till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,
 - e) förslaget till lag om ändring i lagen (1970:742) om lönegarantiavgift,
 - f) förslaget till lag om ändring i lagen (1971:282) om arbetarskyddsavgift,
 - g) förslaget till lag om ändring i lagen (1960:77) om byggnadsforskningsavgift,
 - h) förslaget till lag om ändring i lagen (1973:372) om arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet,
 - i) förslaget till lag om ändring i lagen (1975:335) om arbetsgivaravgift till arbetsmarknadsutbildningen,
 - j) förslaget till lag om ändring i lagen (1975:358) om vuxenutbildningsavgift,
 - k) förslaget till lag om ändring i lagen (1961:300) om avgift till sjöfolks pensionering;
 5. beträffande ikraftträdandet av utvidgningen av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter m. m. med bifall till propositionen i motsvarande del och med avslag på motionen 1978/79:1810 i motsvarande del antar övergångsbestämmelserna i de under moment 4 nämnda lagförslagen,
 6. beträffande befrielse från arbetsgivaravgifter för vissa arbetstare avslår motionen 1978/79:1230,
 7. beträffande arbetsgivarnas uppgiftslämnande avslår motionen 1978/79:2552,

8. beträffande tid för ingivande av arbetsgivaravgift avslår motionen 1978/79:222,
9. beträffande ställföreträdaransvar för arbetsgivaravgifter avslår motionen 1978/79:873,
10. beträffande översyn av socialförsäkringarnas inkomstbegrepp avslår motionen 1978/79:1808,
11. beträffande slopande av bostadsförmån som underlag för beräkning av egenavgifter avslår motionen 1978/79:257,
12. beträffande plan för lika folkpensionsförmåner oberoende av civilstånd avslår motionen 1978/79:2549.

Stockholm den 8 maj 1979

På socialförsäkringsutskottets vägnar
SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling (s), Eric Carlsson (c), Per-Eric Ringaby (m), Arne Magnusson (c), Helge Karlsson (s), Britta Bergström (fp), Maj Pehrsson (c), Eric Marcusson (s), Börje Nilsson (s), Gösta Andersson (c), Ralf Lindström (s), Elis Andersson (c), Christer Nilsson (s), Blenda Littmarck (m) och Lars-Åke Larsson (s).

Reservationer

1. beträffande *avgifter för försäkringen för tilläggs pension* av Per-Eric Ringaby (m) och Blenda Littmarck (m), vilka anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 26 med "Enligt utskottets bedömning" och slutar på s. 27 med "berörda delar." bort ha följande lydelse:

Utskottet vill betona att grundförutsättningen för att ATP-systemets förpliktelser skall kunna infrias är att Sverige har ett konkurrenskraftigt näringsliv. Som framhålls i motionen 2551 är en förbättring av lönsamheten i det svenska näringslivet under de närmaste åren av strategisk betydelse för möjligheten att nå övergripande ekonomisk-politiska mål. En förutsättning för att den allmänna försäkringens pensionstrygghet skall kunna vidmakthållas är att den ekonomiska tillväxten kan hållas på en acceptabel nivå. Utskottet menar därför att en nära nog total återhållsamhet med höjningar av arbetsgivaravgifterna nu måste iaktas. Detta gäller även med avseende på avgiften för försäkringen för tilläggs pension.

Det anförda innebär givetvis inte att utskottet för all framtid motsätter sig

höjningar av avgiftsuttaget till ATP. Detta måste helt naturligt anpassas efter vad som är erforderligt för att gjorda pensionsutfästelser skall kunna infrias. Den i propositionen föreslagna höjningen är emellertid på intet sätt behövlig från tilläggs pensioneringens synpunkt. En höjning nu står tvärtom i motsättning till möjligheterna att mot slutet av detta århundrade klara gjorda pensionsutfästelser. Enligt utskottets bedömning skulle nämligen en höjning redan för åren 1980–1984 negativt påverka den ekonomiska tillväxten och därmed bidra till att basen för framtida avgiftsuttag blir mindre. Riksförsäkringsverkets beräkningar visar också att fondstyrkan (fondens behållning dividerad med årets utgifter) vid utgången av år 1984 skulle vara fullt tillfredsställande från tilläggs pensioneringens synpunkt även vid oförändrat avgiftsuttag och endast obetydligt skilja sig från den fondstyrka som skulle uppkomma med det i propositionen föreslagna avgiftsuttaget (7,4 resp. 7,7).

På grund av det anförda och då inte heller kapitalmarknadsskäl kan motivera en så stor fondökning som föreslagits i propositionen förordar utskottet i likhet med motionärerna i motionen 2551 att avgiftsuttaget bibehålls oförändrat under åren 1980–1984. Utskottet biträder således motionen 2551 i förevarande del och avstyrker propositionens förslag till avgiftsuttag. Härigenom är också syftet med motionen 2548 i nu berörd del tillgodosett.

dels att utskottet under moment 1 bort hemställa
att riksdagen

1. beträffande avgifter för försäkringen för tilläggs pension med bifall till motionen 1978/79:2551, yrkandet 1, och med anledning av motionen 1978/79:2548 i motsvarande del samt med avslag på propositionen 1978/79:202 i motsvarande del antas följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade lagförslag:

Propositionens förslag

Förslag till

Lag om procentsatser för uttag av avgift under åren 1980–1984 till försäkringen för tilläggs pension

Härigenom föreskrivs, att den i 19 kap. 5 § lagen (1962:381) om allmän försäkring nämnda procentsatsen för uttag av avgift till försäkringen för tilläggs pension skall utgöra 12,00 % för år 1980, 12,25 % för år 1981, 12,50 % för år 1982, 12,75 % för år 1983 och 13,00 % för år 1984.

Reservanternas förslag

Förslag till

Lag om procentsats för uttag av avgift under åren 1980–1984 till försäkringen för tilläggs pension

Härigenom föreskrivs, att den i 19 kap. 5 § lagen (1962:381) om allmän försäkring nämnda procentsatsen för uttag av avgift till försäkringen för tilläggs pension skall utgöra 11,75 % för åren 1980–1984.

2. beträffande *avgifter för arbetsskadeförsäkringen* av Per-Eric Ringaby (m) och Blenda Littmarck (m), vilka anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 27 med "Ett enhälligt" och slutar på s. 28 med "motsvarande del." bort ha följande lydelse:

Som utskottet anfört (reservationen 1) beträffande avgiftsuttaget till försäkringen för tilläggspension måste i dagens ekonomiska läge iakttas en nära nog total återhållsamhet med höjningar av arbetsgivaravgifter. Avgiftsperioden 1975–1979 har emellertid inneburit en försvagning av den relativa fondbehållningen i arbetsskadeförsäkringsfonden. Riksförsäkringsverket har beräknat att fonden vid oförändrat avgiftsuttag kommer att vara helt förbrukad omkring årsskiftet 1981–1982. Vid utgången av år 1984 skulle då finnas en skuld motsvarande ca 1,5 års kostnader. Med hänsyn härtill och till fonderingens syfte anser utskottet att man beträffande förevarande avgift måste göra ett undantag från principen att inte nu vidta några höjningar av arbetsgivaravgifterna. Utskottet ansluter sig således till departementschefens bedömning att det är nödvändigt att höja avgiftsuttaget till arbetsskadeförsäkringen.

Utskottet kan också biträda departementschefens uppfattning att fondstyrkan inte bör tillåtas bli alltför låg med hänsyn till att närmare erfarenhet saknas av vad arbetsskadeförsäkringen kan komma att medföra i fråga om kostnader. Några bärande skäl för ett så högt avgiftsuttag som 0,60 % redovisas emellertid inte i propositionen. Det i motionen 2551 förordade avgiftsuttaget om 0,50 % skulle ge en fondbehållning år 1984 som motsvarar närmare två års utbetalningar. En sådan fondstyrka är fullt tillfredsställande från arbetsskadeförsäkringens synpunkt. Med hänsyn härtill tillstyrker utskottet bifall till motionen 2551 i förevarande del och avstyrker således propositionens förslag till avgiftsuttag. Det anförda innebär att utskottet också avstyrker bifall till motionen 2548 i berörd del.

dels att utskottet under moment 2 bort hemställa
att riksdagen

2. beträffande avgifter till arbetsskadeförsäkringen med bifall till motionen 1978/79:2551, yrkandet 2, och med anledning av propositionen i motsvarande del samt med avslag på motionen 1978/79:2548 i motsvarande del antar följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade lagförslag:

*Propositionens förslag***Förslag till****Lag om procentsats för uttag av avgift under åren 1980–1984 till arbetsskadeförsäkringen**

Härigenom föreskrivs, att den i 7 kap. 3 § lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring nämnda procentsatsen för uttag av försäkringsavgift skall utgöra 0,60 % för åren 1980–1984 och att 1/30 av försäkringsavgifterna skall anses svara mot förvaltningskostnader.

*Reservanternas förslag***Förslag till****Lag om procentsats för uttag av avgift under åren 1980–1984 till arbetsskadeförsäkringen**

Härigenom föreskrivs, att den i 7 kap. 3 § lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring nämnda procentsatsen för uttag av försäkringsavgift skall utgöra 0,50 % för åren 1980–1984 och att 1/30 av försäkringsavgifterna skall anses svara mot förvaltningskostnader.

3. beträffande *utvidgning av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter m. m.* (såvitt avser bilförmån) av Per-Eric Ringaby (m) och Blenda Littmarck (m), vilka anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 29 som börjar med "Utskottet delar" och slutar med "den 1 juli 1979." bort ha följande lydelse:

Som utskottet anfört i det föregående (reservationerna 1 och 2) bör man för närvarande visa återhållsamhet med höjningar av arbetsgivarnas avgifter med hänsyn till vikten av en förbättring av lönsamheten i näringslivet. I betänkandet (SOU 1977:46) Pensionsfrågor m. m. har pensionskommittén lagt fram förslag till ändringar av reglerna för beräkning av bl. a. arbetsgivaravgifterna för ATP. Detta förslag bereds f. n. inom socialdepartementet. Enligt utskottets mening bör resultatet härav avvaktas innan slutlig ställning tas till den föreslagna utvidgningen av avgiftsunderlaget och till förslaget att bilförmån skall bli pensionsgrundande för ATP och grunda rätt till sjukpenning.

Med hänsyn till det anförda biträder utskottet motionerna 2548 och 2551 i förevarande delar och avstyrker följaktligen bifall till propositionen i motsvarande del och till motionen 1810.

dels att utskottet under moment 4 bort hemställa
att riksdagen

4. beträffande *utvidgning av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter m. m.* med bifall till motionen 1978/79:2548 i motsvarande del och motionen 1978/79:2551, yrkandet 4, och med anledning av propositionen i motsvarande del samt med avslag på motionen 1978/79:1810 i motsvarande del
 - a) *dels* avslår förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring såvitt avser 3 kap. 2 §,

dels antar ingressen till lagförslaget med den ändring som föranleds härav och av utskottets hemställan under moment 3,

dels antar 11 kap. 2 § och 19 kap. 1 § lagförslaget med den ändringen att ordet "bil" utgår ur lagrummen,

b) *dels* avslår förslaget till lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring såvitt avser 3 § första stycket och 4 §,

dels antar ingressen till lagförslaget med den ändring som föranleds härav,

dels antar lagförslaget såvitt avser 3 § tredje stycket,

c) *dels* avslår förslaget till lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m., såvitt avser 4 §,

dels antar ingressen till lagförslaget med den ändring som föranleds härav,

dels antar lagförslaget såvitt avser 2 §,

d) avslår de i propositionen under 7-14 upptagna lagförslagen,

dels att utskottet under moment 5 – under förutsättning av bifall till reservanternas hemställan under moment 4 – bort hemställa att riksdagen

5. beträffande ikraftträdandet av utvidgningen av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter m. m. med bifall till propositionen i motsvarande del och med avslag på motionen 1978/79:1810 i motsvarande del antar övergångsbestämmelserna i de under moment 4 a)-c) ovan nämnda lagförslagen,

4. beträffande ikraftträdandet av utvidgningen av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter m. m. (såvitt avser bilförmån) av Sven Aspling, Helge Karlsson, Eric Marcusson, Börje Nilsson, Ralf Lindström, Christer Nilsson och Lars-Åke Larsson (alla s), vilka anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 29 som börjar med "Genom propositionens" och slutar med "den 1 juli 1979." bort ha följande lydelse:

Redan under den allmänna motionstiden vid föregående riksmöte väcktes en motion (1977/78:1495) av Olof Palme m. fl., vari yrkades att riksdagen skulle besluta att förmån i form av fri bil skulle inräknas i underlaget för uttag av arbetsgivaravgifter fr. o. m. den 1 juli 1978. Motionen avslogs av riksdagens majoritet (jfr SfU 1977/78:19) under hänvisning till att riksdagen senare under år 1978 skulle föreläggas ett regeringsförslag som tog upp den i motionen aktualiserade frågan. Något sådant förslag förelades emellertid inte

riksdagen under föregående år. Yrkandet i den nu förevarande motionen 1810 överensstämmer med det krav som framfördes vid förra riksmötet. Utskottet noterar därför med tillfredsställelse att regeringen kommit till samma slutsats som motionärerna och sett sig föranlåten att lägga fram ett förslag på grundval av företagsskatteberedningens betänkande i denna del. Genom propositionen tillgodoses sålunda syftet med motionen 1810 såvitt gäller utvidgning av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter.

Med hänsyn till den långa fördröjningen med handläggningen av ärendet i regeringskansliet och till angelägenheten av en snar författningsändring bör förslaget enligt utskottets mening träda i kraft så snart som är praktiskt möjligt. I motionen 1978/79:1124 har vidare den socialdemokratiska riksdagsgruppen föreslagit betydande besparingar i regeringens utgiftsförslag och en rad inkomstförstärkningar i syfte att bemästra det budgetunderskott som redovisas i regeringens budgetförslag. Den i motionen 1810 föreslagna utvidgningen av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifterna ingår i förslagen till inkomstökningar för budgetåret 1979/80 och beräknas leda till en ökning av statsinkomsterna med 450 milj. kr. nästa budgetår.

På grund av det anförda biträder utskottet förslaget i motionen 1810 att utvidgningen av avgiftsunderlaget skall träda i kraft redan vid ingången av budgetåret 1979/80. För år 1979 innebär detta att bilförmån endast skall tas upp till det värde som belöper på tiden efter halvårsskiftet. Även de nya reglerna på förmånssidan bör träda i kraft den 1 juli 1979.

dels att utskottet under moment 5 bort hemställa

att riksdagen

5. beträffande ikraftträdandet av utvidgningen av underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter m. m. med bifall till motionen 1978/79:1810 i motsvarande del och med anledning av propositionen i motsvarande del antar
 - a) övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring i följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade lydelse:

Propositionens förslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Reservanternas förslag

Denna lag träder i kraft såvitt avser 11 kap. 2 § första stycket i) och m) och 19 kap. 1 § sista stycket den 1 januari 1980 och i övrigt den 1 juli 1979.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

- b) övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst

enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring i följande såsom *Reservanternas* förslag betecknade lydelse:

Propositionens förslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980 och tillämpas första gången vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst för år 1980.

Reservanternas förslag

Denna lag träder i kraft såvitt avser 3 § första stycket och 4 § den 1 juli 1979 och i övrigt den 1 januari 1980. Lagen tillämpas första gången vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst för år 1979.

c) övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i lagen (1959:552) om uppörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m., i följande såsom *Reservanternas* förslag betecknade lydelse:

Propositionens förslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Reservanternas förslag

Denna lag träder i kraft såvitt avser 4 § den 1 juli 1979 och i övrigt den 1 januari 1980.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

d) övergångsbestämmelserna till de under moment 3 d-k angivna lagförslagen i följande såsom *Reservanternas* förslag betecknade lydelse:

Propositionens förslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Reservanternas förslag

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1979.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

5. beträffande *befrielse från arbetsgivaravgifter för vissa arbetstagare* av Per-Eric Ringaby (m) och Blenda Littmarck (m), vilka anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 30 som börjar med "Också till" och slutar med "motionen 1230." bort ha följande lydelse:

Utskottet har, som nämnts i betänkandet 1978/79:10, vid flera tidigare tillfällen prövat den fråga som tas upp i motionen 1230. Utskottet har därvid i sina av riksdagen godkända betänkanden (SfU 1974:1, 1975:11 och 1975:17) bl. a. förklarat att det med hänsyn inte minst till det berättigade kravet på likformighet i bestämmelserna mellan olika försäkrade när det gäller skyldighet att erlägga socialförsäkringsavgifter kan finnas anledning att

införa en generell övre åldersgräns i fråga om såväl egen- som arbetsgivaravgifterna till folkpensioneringen och sjukförsäkringen. Vid 1976/77 års riksmöte (jfr SfU 1976/77:22) beslutade riksdagen att hos regeringen begära förslag om sådan ändring i AFL att reglerna i fråga om skyldighet för egenföretagare att erlägga socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen blir enhetliga.

Pensionskommitténs betänkande avlämnades redan i augusti 1977, men någon proposition på grundval av kommitténs förslag om en generell övre åldersgräns har, trots att en proposition om avgiftsfrågor aviserats till såväl föregående som innevarande riksmöte, inte förelagts riksdagen. Utskottet anser det otillfredsställande att den förevarande frågan ännu inte fått en lösning i enlighet med pensionskommitténs förslag. Denna angelägna fråga bör, om beredningen av pensionskommitténs övriga förslag på avgiftsområdet kräver ytterligare tid, kunna slutbehandlas separat inom regeringskansliet. Enligt utskottets mening bör riksdagen därför återigen ge regeringen till känna att förslag härom bör föreläggas riksdagen snarast. Utskottet anser sig således böra biträda yrkandet i motionen 1230.

dels att utskottet under moment 6 bort hemställa
att riksdagen

6. beträffande befrielse från arbetsgivaravgifter för vissa arbetstagare med bifall till motionen 1978/79:1230 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Särskilt yttrande

av Sven Aspling, Helge Karlsson, Eric Marcusson, Börje Nilsson, Ralf Lindström, Christer Nilsson och Lars-Åke Larsson (alla s), vilka anför:

Huvudsyftet med den höjning av ATP-avgiften som nu föreslås är att trygga gjorda åtaganden mot de äldre. Vi vill i detta sammanhang understryka vikten av att gjorda utfästelser gentemot de äldre måste hållas. En uraktlåtenhet att höja ATP-avgiften skulle kunna skapa en betydande osäkerhet i detta avseende.

På kort sikt innebär den föreslagna avgiftshöjningen en förstärkning av fondbildningen inom ATP-systemet. Vi vill i detta sammanhang erinra om att det offentliga finansiella sparandet drastiskt reducerats genom de borgerliga regeringarnas politik. Det har skett en kraftig minskning av det offentliga sparandet och därmed också en omfördelning av förmögenhetsbildningen i samhället. Enligt vår mening är det nödvändigt att inleda en utveckling som innebär en förstärkning av det offentliga sparandet. Vi hänvisar i detta avseende till den socialdemokratiska partimotionen i anledning av propositionen 1978/79:150. Från dessa allmänna synpunkter är den nu föreslagna höjningen av ATP-avgiften angelägen.

Samma synpunkter kan i princip läggas på den föreslagna höjningen av avgiften för arbetsskadeförsäkringen.